

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

Letnik XVII. V Ljubljani, septembra 1900. **9. zvezek.**

Praznik angelov varuhov.

I. Kaj smo dolžni angelom varuhom?

Kaj moremo dati temu svetemu možu, ki je s teboj hodil? Kakšno plačilo mu bomo dali? Ali kaj more vredno biti njegovih dobrot? Tobija 12, 2.

Tobija se je napravljajal na pot iz svoje domače hiše v mesto Ragez, da bi tam od svojega sorodnika iztirjal nekaj denarja, ki ga je bil dolžan njegovemu očetu. Ko je ravno menil odpotovati, pridruži se mu neki mladenič — bil je nadangel Rafael, — ter se mu ponudi za vodnika in spremljevalca na poti. Veliko dobrega je storil angel Tobiji na poti; zdravega je ohranil na poti, sam je šel po denarje do sorodnika, ženo mu je dobil, pregnal od nje hudega duha, njega samega je obvaroval, da ga ni riba požrla, očetu njegovemu, ki je bil slep, je pomagal, da je zopet spregledal. In ko se je mladi Tobija domu vrnil, oče in sin samega veselja nista vedela, kaj bi storila, in sta premišljevala, kako bi poplačala angelu njegove dobrote. In oče je rekel sinu: *Kaj moremo dati temu svetemu možu, ki je s teboj hodil? Kakšno plačilo mu bomo dali? Ali kaj more vredno biti njegovih dobrot?* Dragi kristijani! tudi mi smo že brez števila veliko milosti prejeli od svojega angela varuha; življenje je polno skušnjav in nevarnosti za našo dušo in telo, hudobni svet in satan sam nas skuša pahnuti v grehe. In vseh teh nevarnosti, kdo nas varuje? Naš angel varuh! Saj pravi sv. pismo: *Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo v kamen ne zadeneš.* (Ps. 90, 11. 12.) In tudi vi vprašate, kaj ne, kako mu bomo plačali njegove dobrote, tudi vi

pravite s Tobijem: Kakšno plačilo mu bomo dali? Danes na angelsko nedeljo vam bom nekoliko povedal, kako moramo pokazati angelom svojo hvaležnost. Dolžni smo svojim angelom varuhom:

1. Spoštovanje zaradi njih pričujočnosti;
2. hvatežnost zaradi njih dobrot in 3. zaupanje zaradi njih varstva.

I. Angeli sicer niso vsega pričujoči, kakor Bog, niso na vsakem kraju. Pa vendar vemo, da naši angeli varuhi nam zmirom stojé na strani, nas gledajo, kaj delamo in nikdar ne gredo od nas proč. Da je to resnica, tega nas prepriča lahko naša pamet sama. Če je namreč, kakor pravi sv. pismo, Bog nam odločil angele varuhe, da bi nas varovali v telesnih in dušnih nevarnostih, tedaj morajo biti pri nas pričujoči, če nas hočejo varovati. Ali poglejmo v sv. pismo! Tam vidimo dostikrat zapisano, da so angeli vedno pri osebah, katere varujejo. Tako beremo v Tobijevih bukvah, da je angel molitev Tobijevo prinašal pred Boga in dobro vedel za vsa njegova dobra dela. Tega bi pa ne bil mogel, če bi ne bil vedno pri njem. In Judita, ki je Holofernu odsekala glavo, je naravnost rekla: *Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angel varoval.* (Judit. 13, 20.) In sv. apostol Pavel pravi, da so angeli služabniki božji, zato poslani, da bi tistim stregli, ki bodo prejeli zveličanje. Če pa angeli ljudem strežejo, morajo pa pač na vsak način pri njih biti. To resnico potrjujejo tudi drugi cerkveni učeniiki. Tako pravi sv. Bernard: »Na vsakem kraju imej spoštovanje do svojega angela varuha; kajti tvoj angel je vedno pri tebi, da bi te varoval.« Kakor po besedah sv. apostola Petra, hudič kakor rjoveč lev okoli hodi in išče, koga bi požrl in vekomaj pogubil, tako so tudi angeli varuhi vedno med nami, da bi nas rešili in pripeljali v nebesa. Bodimo sami ali v družbi, delajmo ali počivajmo, molimo ali razveseljmo se, delajmo dobro ali slabo, angel varuh je pri nas, in nas gleda ter na nas pazi.

Če je pa angel varuh vedno pri nas, kaj drugega smo potem dolžni, kakor da mu skazujemo veliko spoštovanje zaradi njegove pričujočnosti? Tobijeva družina je pokleknila in se je svetega strahu tresla, ker je mladenič, ki je spremljal mladega Tobija, rekel, da je angel Rafael. Ali ne bomo potem mi tudi takega spoštovanja imeli do svojih angelov varuhov, ki so, če prav nevidni, zmirom pri nas? Če se vi, dragi kristijani, ne upate v pričo kakega poštenega človeka kaj hudega storiti, kako pa se predrznete

pred svojim angelom, ki greh nad vse sovraži, Boga razžaliti? V resnici, ko bi vedno dobro pomislili in prevdarili: Moj angel varuh je pri meni, on me vidi in pazi na me, pač bi ne storili lahko greha. Nekega svetnika so vprašali, kakega pomočnika se poslužuje, da je vedno tako zbran in ne stori nobenega greha; on pa je odgovoril: Vedno imam svojega angela varuha pred očmi, ki stoji na moji strani. In ta misel me navdaja s svetim strahom in mi brani kaj takega storiti, da bi razžalil svojega angela.

Dragi kristijani! poslužite se še vi tega pripomočka, spomnite se večkrat na svojega angela varuha, da ne boste grešili. In če ste v nevarnosti, greh storiti, recite sami pri sebi: In če nobeden ne vidi, me vendar vidi moj angel varuh; kako bi se upal pred njim kaj hudega storiti? In če vas vaša lenoba skuša odvrniti od molitve ali kakega drugega dobrega dela, mislite si: Moj angel varuh me vidi, ne smem biti tedaj len in mlačen, da ga ne bom užalil. Da, dragi kristijani, zapomnite si dobro to resnico, da je angel varuh vedno pri vas; spomin na to resnico vas bo varoval greha in priganjal k dobremu.

II. Preudarjajte pa večkrat tudi d o b r o t e, ki vam jih je skazal vaš angel varuh, in bodite mu zato prav iz srca h v a l e ž n i.

Kdo bi pač mogel našteti vse dobrote, ki nam so jih skazali naši angeli varuhi na duši in na telesu. Že precej v prvem trenutku našega življenja nas vzamejo v svoje varstvo in nas varujejo do konca življenja. V vseh nevarnostih življenja so nam na strani, razne nesreče odvrtačajo od nas in nam delé vsakovrstne dobrote. Le spomnite se, kar sem vam prej pripovedoval o Tobiju in angelu Rafaclu, koliko dobrot mu je ta skazal. Spomnite se na tri mladeniče v ognjeni peči. Strašen ogenj je švigal iz te peči, ter celó tiste pokončal, ki so mladeniče vrgli v peč, toda oni so ostali nepoškodovani, še obleke si niso zažgali. In kako je bilo to mogoče? *Angel Gospodov*, pravi prerok Daniel, *je bil stopil v peč in je pahnil plamen iz peči in je napravil v sredi peči, kakor da bi veter pihljul in ogenj se jih ni celo nič dotaknil, ter jim ni nič žalega storil.* (Dan. 3, 49. 50.) Spomnite se, da vam povem en zgled iz novega zakona, na sv. apostola Petra. V dve težki in močni verigi vklenjen leži v ječi, vojaki ga stražijo v ječi in zunaj ječe, že prihodnji dan bo moral umreti. Tu se mu po noči prikaže angel; verige mu odpadejo, železna vrata se odpró, čuvaji se niti ne ganejo, Peter gre iz ječe in je rešen.

Pa ne mislite, dragi kristijani, da je angel varuh le nekatere in posamezne ljudi in svetnike varoval, ne, ampak angeli varuhi nas vse varujejo. Koliko nevarnosti nam preti od vseh strani v našem življenju. Odkar sta prva dva človeka grešila, so se vse stvari na svetu zoper nas uprle. Ogenj in voda sta nam sovražna in nevarna našemu življenju, živali so se uprle naši pokorščini, mi sami imamo slabo in revno telo, ki je podvrženo boleznim in zgubi kmalu svoje zdravje, moč in celó življenje. Kakor našemu telesu, tako preté tudi našemu premoženju od vseh strani nevarnosti. Ogenj, povodenj, toča, mráz, suša in še Bog ve koliko nesreča uničuje. Kdo pa je tisti, ki nas varuje v vseh nevarnostih našega telesa in premoženja? Angel varuh! On nas spremlja skozi naše življenje in vse od nas odvráča, kar bi utegnilo škodovati, ter je za našo srečo nad vse skrben.

Toda še večjo skrb kakor za naše telo, imajo pa angeli za našo dušo. Oni dobro vedo, koliko je vredna človeška duša in zato si na vse mogoče načine prizadevajo, da bi jo rešili. V starem zakonu je hotel brezbožni Balaam popotovati h kralju Balaku. Ko je nekaj časa popotoval, je šla naenkrat oslica, na kateri je jezdil, v stran. S silo in tepežem jo je spravil zopet na pravo pot; toda žival, zaradi tega vsa preplašena, ga je pritisnila na nek zid, ter mu je nogo poškodovala. Ves jezen stopi ž nje in neusmiljeno pretepa žival, da bi jo naprej spravil. Slednjič se mu vendar oči odpro in spozna, zakaj da je žival naenkrat tako trmasta; videl je namreč angela stati na poti z mečem v roki, ki mu je rekel: *Jaz sem prišel tebi nasprotovat, ker tvoja pot je krivična.* (4. Mojz. 22, 32.) Balaam se je bil namreč zato na pot podal, da bi bil preklinjal Izraelsko ljudstvo, to pa je bilo krivično in zato ga je angel ustavil.

Tako se ustavi angel varuh tudi ljudem, kedar hodijo po napačnih potih in hočejo delati greh. Ne ustavi se jim sicer z mečem v roki, da bi ga videli, ampak v njih srcu jih pregovarja, da naj nikar ne delajo greha. Vest, ki grešnika vedno peče, kaj je pač drugega, kakor oster meč, s katerim angel varuh ustavlja grešnika, da ne gre naprej po poti pregrehe in hudobije? Božja beseda na prižnici ali v spovednici je že dostikrat premogla, da je marsikdo nazaj dal tuje blago, zapustil pregrešno znanje, odložil jezo in sovraštvo, z eno besedo, poboljšal svoje življenje. Glejte, ta beseda je kakor meč angela varuha, ki seže grešniku v srce in ga spreobrne ter reši njegovo dušo. Da, v resnici, z mečem v roki se ustavi angel varuh grešniku in ga prisili, da zapusti

svoje grehe. Kolikrat je naše zveličanje v največji nevarnosti, in mi še ne vemo za to! Kolikrat se vzbudi v našem srcu napačno nagnenje, ki ima lahko najhujše grehe za seboj, kolikrat zaidemo zaradi svoje lahkomišljenosti na pota, ki nas lahko pripeljejo v večno pogubljenje. Naš angel varuh, ki pozna nevarnost, nas varuje, on nas razsvetljuje, da nevarnost spoznamo, in nas opominja po naši vesti, da se še o pravem času poboljšamo in spreobrnemo. Kolikrat nas opominja v naši vesti: Zapusti hišo in kraj, kjer boš zapeljan, zapusti osebo, ki te bo storila nesrečnega za ta in za oni svet. To je glas angela varuha, ki nas hoče od hudega odvrti in napeljati k dobremu.

Najbolj nam pa angel varuh pomaga v naši smrtni uri. V tem strašnem trenutku zbere satan še enkrat vse svoje moči, da bi nas vekomaj pogubil, kajti to je njegov zadnji čas, v katerem ima še oblast čez nas. In zato nas naš angel varuh takrat ne zapusti, ampak nam daje moč, da vsako skušnjava lahko premagamo, nas navdaja z zaupanjem in slednjič našo dušo spremi pred nebeškega Sodnika. Zato tudi duhovnik umirajočega kristijana priporoča angelu varuhu z besedami: Naj ga sprejme sv. nadangel Mihael, naj mu pridejo nasproti vsi angeli božji in naj ga popeljejo v nebeški Jeruzalem.

Če nam tedaj, dragi kristijani, angeli varuhi toliko dobrot skažejo na duši in na telesu, ali ni prav, da smo jim za to hvaležni? To hvaležnost pa jim bote najlepše s tem pokazali, če se jim boste vsak dan v svojih molitvah priporočali, in če boste dobro porabili vse dobrote, katere vam delé in jim ob enem pokazali svojo pokorščino s tem, da boste lepo krščansko in pobožno živeli. Če se jim boste na ta način zahvaljevali za njihove dobrote, potem smete tretjič tudi vse svoje zaupanje staviti v njihovo varstvo.

III. Mi smemo popolnoma zaupati na angele varuhe, kajti ti so naši naj mogočnejši in najboljši prijatelji.

Njih moč presega vsako zemeljsko oblast. Lahko jim je na sam migljej božji pokončati cele vojske, razdejati bogata mesta in dežele; in zopet jim je na drugi strani lahka reč, posamezne ljudi, kakor tudi cela ljudstva braniti in varovati proti njihovim sovražnikom. Ali mar hočete dokazov za to resnico? Le pogledite v sv. pismo; tam berete, kako je angel v Egiptu vse prvorojene od kralja do zadnjega služabnika pomoril, kako je angel ob Davidovem času s strašno kugo udaril vse Izraelsko ljudstvo. In

sv. pismo nam pove, da je bil angel, ki je v eni noči 185.000 sovražnikov Izraelskih pokončal. Nasproti pa je tudi angel varoval Izraelsko ljudstvo, da so prišli skozi puščavo v obljubljeni deželo, angel je Daniela rešil iz jame, ter ga varoval, da ga niso požrle divje zveri. Ti in še sto drugih zgledov jasno kažejo, kakšno moč imajo angeli.

In te mogočne stvari božje so naši najboljši prijatelji. Tako ne ljubita oče in mati svojega otroka, kakor angel varuh tisto dušo, ki je izročena njegovemu varstvu. Kako veselje zanj, če tista duša ohrani svojo nedolžnost in se skrbno varuje vsakega greha. Toda kakšna žalost tudi zanj, če vidi, da vkljub vsej njegovi skrbi vendar tista duša zapusti pot čednosti in se poda na pot pregrehe in pogubljenja. Saj angel varuh dobro ve, kaj človek zgubi, če pade v smrtne grehe, on pozna nevarnost in strašno nesrečo, ki preti takemu človeku, on ve, kakšna strašna kazen ga čaka v večnosti. In zato se pa tudi neizmerno veseli, če se kak grešnik spokori in v resnici poboljša. Saj je rekel Jezus sam, da je v nebesih med angeli večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.

Ker pa imajo angeli varuhi največjo skrb za naše zveličanje, zato so tudi naši najboljši priprošnjiki pri Bogu; neprenehoma za nas molijo in ljubega Boga prosijo, da bi imel potrpljenje z nami in da bi nam dal čas in milost za rešitev naše duše. Naš božji Zveličar je nekdanj povedal to - le priliko: Nek gospodar je imel figovo drevo, ki ni nikoli obrodilo. In zato je rekel svojemu vrtnarju: Glej, že tri leta hodim gledat k temu drevesu, in iščem sadu na njem. pa nič ne najdem; posekaj ga tedaj, da ne bo zastoj prostora jemal. Vrtnar pa mu je odgovoril: Gospod! pusti ga še to leto, jaz mu bom dobro pognojil in okopal ga bom, morda bo vendar kaj sadu prineslo.« Glejte, dragi kristijani, tak skrben vrtnar za našo dušo je naš angel varuh. »Že toliko let«, pravi Bog, »čakam, da bi se ta grešnik spreobrnil, pa zastoj; vzal ga bom tedaj s tega sveta in pahnil v večno pogubljenje. In zakaj tudi bi živel še dalj časa ta grešnik, ki se ne zmeni za nobeno božjo in cerkveno zapoved, zakaj bi še dalj časa živela ona grešnica, ki je sramota svojemu spolu in zapeljuje še druge v greh? Zakaj naj bo še naprej na svetu ta sin, ki s svojim grdim življenjem dela svojim starišem le žalost in sramoto, zakaj še dalje ona hči, ki daje pohujšanje celi okolici zaradi njenega živ-

ljenja.« Tako in enako govori Gospod in že hoče grešnika kaznovati in pahniti v zasluženó pogubljenje.

Toda angel varuh prosi pri Bogu za grešnika: Gospod! pusti ga še en čas; jaz mu bom v tem času prigovarjal, ga bom skušal pripraviti na dobro pot, morda se vendar poboljša. Da, dragi kristijani, tisoči grešnikov bi v sredi svojega pregrešnega življenja pomrli in se pogubili, ko bi angeli varuhi zanje ne prosili!

Kako veliko zaupanje smete imeti tedaj do angelov varuhov. V nobeni stvari vas ne bodo vaši angeli varuhi zapustili, gotovo vas bodo vzeli v svoje varstvo in pri Bogu za vas prosili. Samo spušajte jih in nikdar ne pozabite, da so vedno pri vas, da na vas vedno pazijo; in ta misel naj vas odvrča od vsakega greha in naj vas napeljuje k dobremu. Zahvalite se jim pa tudi za njih dobroto in to hvaležnost pokažite v dejanju s pravim krščanskim, pobožnim življenjem. Zaupajte na njih moč in varstvo in kličite jih radi na pomoč v vseh svojih potrebah, dušnih in telesnih, gotovo vam bodo pomagali. Saj pravi sv. pismo: *Glej, jaz pošljem svojega angela, da hodi pred teboj in te varuje na potu in pripelje v kraj, katerega sem ti pripravil. Poslušaj njegov glas in nikar ga ne zaničuj!* (II. Moz. 23, 20.) Amen. M. K.

2. Liturgična pridiga.

Njih angeli v nebesih vedno gledajo
obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.
Mat. 18, 10.

Praznik sv. angelov varuhov ni zeló star. Do 16. stoletja je bil namreč praznik sv. Mihaela središnji praznik vseh blaženih duhov. Začetkom 16. stoletja pa so na Španskem začeli praznik angelov varuhov praznovati posebej in sicer dné 1. sušca. Za Španci so se uvrstili Francozi ter postavili poseben god angelov varuhov na prvi dan po 29. dnevu kimovca, ki bi ne imel že svojega svetnika višje vrste. Za tak dan je potrdil god angelov varuhov papež Pavel V. na prošnjo cesarja Ferdinanda Avstrijskega, ki je večkrat sam skusil čudežno moč svojega angela varuha. Papež Klemen X. pa je l. 1670. za celo cerkev postavil praznik sv. angelov varuhov na dan 2. vinotoka, in sv. maša za današnji praznik je v mašnih bukvah postavljena na ta dan. Zopet

pa je rimska stolica dovolila, da se praznik angelov varuhov pri nas praznuje v nedeljo, katera je najbližja prvemu dnevu meseca kimovca. Praznuje se z osmino. Kmalu se je ustanovila tudi bravtvošina angelov varuhov po benediktincih.

Sv. maša, ki se bere današnji praznik, slavi sv. angele z najlepšimi besedemi, katere vam v čast sv. angelov varuhov pojasnim v nadaljnem.

1. V vohodu sv. maše zakliče cerkev s kraljem Davidom: »Hvalite Gospoda vsi njegovi angeli, ki mogočni spolnujete njegovo voljo, ki poslušate glas njegovega govorjenja.« In zopet: »Hvali, moja duša, Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime.« (Ps. 102.) Kakor angeli božji, ti mogočni knezi nebeški, hvalijo Gospoda ter urno izvršujejo njegovo sveto voljo, tako naj bo tudi naša duša vselej poslušna božjim besedam in naj obrača vse darove in zmožnosti v večjo slavo božjo.

2. Zbirna molitev se glasi: »Bog, ki nam po svoji neizrečeni previdnosti blagovoliš pošiljati svoje angele za varuhe, dodeli nam, svojim ponižnim prošnjikom, da nas njih varstvo vselej brani, in se veselimo v njih večni družbi.« Dvojnega torej prosimo v tej molitvi, prvič, da bi nas angeli branili v vseh nevarnostih, drugič, da bi se vekomaj ž njimi veselili v nebesih. To dvojno je pač vsa naša sreča za ta in oni svet.

3. Berilo današnje sv. maše je vzeto iz 2. bukev Mojzsovih ter naznanja preimenitno obljubo, katero je dal Bog Izraelcem, da jih bo namreč podpiral s svojo pomočjo pri osvojitvi obljubljenе dežele. To pomoč jim hoče dati najprvo po angelu, ki ga bo poslal, in potem, ako ga bodo poslušali, jih hoče še sam osebno podpirati. Angel, o katerem govori današnji list, in ki se imenuje tudi »Bog-angel« in »angel zaveze«, je Sin božji, Beseda božja, Modrost. Prikazoval se je v vidni podobi očakom in razodeval Mojzesu, delal v prid ljudem, in ko so se dopolnili časi, postal je v Jezusu meso ali človek. Da je pa ta angel Bog ali božjega bitja, učé besede: »Moje ime je v njem.« Ker sv. cerkev ta oddelek sv. pisma ukazuje brati današnji praznik, razvidno je iz tega, da se sme razlagati tudi o angelu varuhu, ki je dan človeku od Boga. Opravilo ali nalogo angela varuha zaznamujejo besede: »da hodi pred teboj, in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, katerega sem pripravil.« Kar je bil za Izraelce čas od izhoda iz Egipta do tedaj, ko so se polastiti obljubljenе dežele, to je za slehernega

človeka čas od njegovega rojstva do smrti. Ko smo bili rojeni, začel je angel varuh čuti nad nami, in čuje ves čas našega življenja, stoji nam na strani pri smrti in pelje dušo našo pred sodnji stol Kristusov.

Oglejmo si nekoliko natančneje delovanje angela varuha! Angel varuh hodi pred človekom, on mu kaže pot k zveličanju. Ta pot je Kristus; če njega spoznamo, v njega verujemo in spolnujemo njegove zapovedi, smo na pravem potu. Angel varuh varuje človeka na potu; Bog ga nam je odložil zato, da nas varuje pred dušnimi in telesnimi nevarnostmi. Zato nas angel varuh kliče po vesti, rabiti potrebne pomočke, da se zveličamo, ter nosi naše molitve pred božji prestol. Da pa angel varuh človeka večkrat reši tudi iz telesnih nevarnosti, o tem ste že marsikdaj slišali ali videli, in skusili pač tudi sami. Angel varuh pelje človeka v kraj, katerega je Bog pripravil, namreč v nebesa, seveda le tistega, ki se loči v milosti božji s tega sveta.

Dné 5. kimovca je god sv. škofa Lavrencija Justinijanija. Ko je on umrl, slišali so nekateri kartuzijanski menihi angelske speve, spričujoče njegovo blaženo smrt.

Največja skrb angela varuha je gotovo ta, da bi človek umrl v milosti božji. Da pa more angel varuh to doseči, mora mu človek odpreti srce in ž njim delati; to je izrazil sv. Duh s tem-le opominom: »Glej nanj, in poslušaj njegov glas, in nikar ga ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš.« Ker je angel varuh od Boga človeku dan in po volji božji dela, zatorej tisti, kdor ravna po njegovih opominih, stori, kar Bog govori. Kdor je pokoren opominom angela varuha, pokoren je božjim zapovedim. Če pa človek spolnuje božje zapovedi, mu spolnuje Bog svojo obljubo, da hoče biti sovražnik njegovih sovražnikov, ko ga obda z močjo, s potrebnimi milostmi, da zmaga sovražnike in skušnjave, ga reši iz njih oblasti, iz sužnosti greha, če je iz slabosti ali neprevidnosti padel v greh.

4. V vmesnem spevu današnje sv. maše nas opozarja sv. pevec na varstvo angelov varuhov, rekoč: »Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo v kamen ne zadeneš.« (Ps. 90.) Te besede sv. pisma so prav tiste, vam znane, na katere se je sklical takrat satan, ko je skušal Jezusa.

Bog je tako neskončno dobrotljiv in skrben za nas, da nam poleg svojega Sina dá tudi angele varuhe. »Svojim angelom je

zapovedal zavoljo tebe. Sv. Bernard to premišljuje kliče in po-
prašuje: »Prečudno skrbna ponižnost in zares velika mera lju-
bezni! Kdo je zapovedal? Komu? Za koga? Kaj je zapovedal?

Dalje poziva sv. cerkev služabne duhove k slavi božji s psal-
mistom: »Hvalite Gospoda vse njegove moči, njegovi služabniki,
ki spolnujete njegovo voljo.«

5. Sv. evangelij obsega daljši odlomek, v katerem nam
sv. Matevž poroča imenitno dejanje in prevažne besede Jezusove.
Oglejmo si vse to bolj od blizu! Učenci pristopijo k Jezusu in ga
vprašajo: »Kateri je li večji v nebeškem kraljestvu? Kristus je bil
že Petru dal prednost pred drugimi apostoli in malo poprej ga je
bil počastil s tem, da je za Petra plačal davek v templu in storil
čudež. Drugi apostoli so bili Petru nekako nevoščljivi, ker sv. Duh
jih še ni razsvetlil, zato so Jezusa vprašali: »Kateri je li večji v
nebeškem kraljestvu?« Jezus pa, videč jim v srce, vedel je dobro,
da je premalo ponižnosti v njih, zato jim za odgovor postavi otroka
med nje in reče, da naj se nikar ne zanašajo na nebeško kra-
ljestvo, ako ne bodo tako ponižni, tako preprosti, tako odkritosrčni,
tako verni in zaupljivi, kakor otroci. Za tem pa nebeski Učenik
naznani z groznimi besedami, kako velik greh je pohujšanje, t. j.
kdor družega z besedami ali dejanji napeljuje v greh, rekoč: »Boljše
bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se
potopil v globočino morja.«

Kristjani! Vse te besede veljajo tudi nam, ne le apostolom.
Zato bodimo zares ponižni v krščanskem duhu in varujmo se na
vso moč, dajati komu pohujšanje, da nas ne zadene tako strašno
gorje!

Dalje nam Kristus v današnjem evangeliju ukazuje, odsekati
in proč vreči tiste ude, ki so nam v spodtiko, t. j. ki nas napeljujejo
v greh. S tem nas uči, da bi se morali vsake še tako ljube nam
reči ali osebe na vsak način znebiti ali se je ogibati, ko bi nam
bila gotovo nevarna in zapeljiva v greh ter v napotje za nebesa.
Najmočniši nagib, drugih ne pohujšati, pa nam bodi misel, da bi
s pohujšanjem žalili samega Boga in angele, ki nas bodo enkrat
tožili zaradi vsacega pohujšanja. V poslednjih besedah današnjega
evangelija pa je tudi določen dokaz o angelih varuhih iz ust sa-
mega Jezusa Kristusa. Sv. pismo nove zaveze uči še na dveh drugih
krajih, da imamo vsak svojega angela varuha. Ko sv. Peter, čudo-
vito po angelu rešen, pride k hiši Marije, matere sv. Marka, in
trka na vrata, gre deklica Rôde poslušat, kdo trka; in zaslišavši glas

Petrov, od veselja ne odpre vrat, ampak teče v hišo povedat, da Peter stoji zunaj. Ko drugi to slišijo, rekô jej, da se jej meša, in ker vedno še trdi, pravijo: »Njegov angel je«. (Dej. ap. 12.) In sv. Pavel piše: »Ali niso vsi (angeli) služabni duhovi, v skrb poslani zavoljo tistih, kateri bodo prejeli delež zveličanja?« (Hebr. 1, 14.) Zato nas sv. Bernard opominja, naj spoštujemo pričujočnost angela varuha, naj ga častimo zavoljo njegove dobrohotnosti, naj vanj zaupamo, ker je naš varuh.

6. Molitvica pred darovanjem je sestavljena iz vhoda in vmesnega speva današnje sv. maše, kjer psalmist pozivlje služabne duhove k slavi in časti božji.

7. V tihi molitvi prosimo, da bi Bog sprejel naše darove, prinesene v čast sv. angelov, ter storil, da bi bili mi po njihovem vednem varstvu rešeni sedanjih nevarnosti ter dosegli večno življenje.

8. Obhajilna vrstica je vzeta iz preroka Daniela (pogl. 3.) in se glasi: »Častite gospoda vsi angeli Gospodovi, hvalnico pojte in povišujte ga čez vse na vekomaj«. Te besede so namreč izmed tistih, ki so jih peli trije mladeniči v ognjeni peči, v katero jih je bil ukazal vreči babilonski kralj Nabuhodonozor, ko niso hoteli moliti zlatega malika. Čudežno jih je Bog varoval, ker »angel Gospodov je stopil v peč in je pahnih plamen iz peči in je napravil v sredi peči, kakor bi veter pihljal ob rosi; in ogenj se jih ni celó nič dotaknil ter jim ni storil nič žalega in nič težavnega.«

9. V poobhajilni molitvi prosimo, da bi nas Bog po svojih angelih varoval zalezovanja sovražnikov in vseh zopernosti.

Vprašali so nekega starega puščavnika njegovi učenci, odkod prihaja to, da živi zmiraj tako popolno, tako lepo, tako spodbudno in vedno veselo. Pobožni očak jim odgovori: »Pogostokrat si predočujem svojega angela varuha, ki mi stoji na strani, ki mi v nadlogah pomaga in v vsakem slučaju pové, kaj naj govorim in kaj naj storim, in ki potem vsako mojih dejanj tako zapiše, kakor sem je storil. Ta misel me navdaja s svetim strahom in stori, da se vedno skrbno ogibljem, kaj reči ali narediti, kar bi ga žalostilo.«

Kristjani! Tudi mi si tako živo predočujmo svojega angela varuha in celo naše življenje bode Bogu posvečeno, dokler ne bomo

sprejeti v prečastno družbo vseh blaženih duhov, v enomer pojočih, kakor molimo v sv. maši: »Svet, svet, svet je Gospod Bog vojnih trum, vsa zemlja je polna njegovega veličastva.« (Iz. 6, 3) Amen.

V. Bernik.

Praznik Marijinega rojstva.

I. Dolžnosti krščanskih ženâ.

Kdo je ona, ki prihaja kakor vshajajoča zarja.
Vis. pes. 6, 9.

Kdo je ona, ki prihaja kakor vshajajoča zarja? Na to vprašanje, s katerim pričnem danes svoj govor, ne bo težko odgovoriti. Ni nam treba dolgo iskati po spisih častitih in svetih mož, kajti vsi pobožni in razsvetljeni učeniki umevajo in časté pod podobo krasno vshajajoče zarje presrečno rojstvo blažene Device in matere Marije. »O presveta Devica«, kliče sv. Bonaventura, »ti si jutranja zarja, ki hodi pred solncem in napoveduje svetli dan.« »Ko si bila rojena, o blažena Marija«, govori nek drug učenik, »nam je izišla prava zarja; zakaj kakor napoveduje zarja konec noči in pričetek dneva, tako je bilo tvoje rojstvo konec vsega trpljenja in pričetek sladke tolažbe.« — Zakaj pa je bil dan Marijinega rojstva tako srečen in zveličaven za svet? — Na ta dan je zagledala prvokrat luč sveta ona, ki jo je že prerok Izaija videl v duhu in o kateri je govoril: *Glej, devica bo spočela in rodila sina, čegar ime je Emanuel, Bog z nami.* (Iz. 7, 14.) Ta dan je počela živeti ona najsvetejša in izvoljena, nad katero so se izpolnile besede modrega Siraha: *Stvarnik vseh stvari, ki je tudi mene ustvaril, je počival v mojem naročju.* (Eccl. 24, 12.) — z eno besedo, danes se je rodila mati našega Zveličarja. Z njenim rojstvom se je približal čas, da se je razrušilo peklenško kraljestvo, izbrisal dolg greha in odpril nebeško kraljestvo. Po vsi pravici nas opominja sv. cerkev, veseliti se današnjega dne, ko se je prikazala zarja, ki je šla pred solncem pravice; veselimo se rojstnega dne Marijinega, iz katere je bil rojen Kristus, naš Bog, ki je odvezel prekletstvo in nam prinesel zveličanje.

Pa kako se moremo veseliti v teh žalostnih in slabih časih, si lahko marsikdo misli. — Se nam mar ne dozdeva, da je solnce pravice zopet zatonilo? — Nismo takorekoč skoraj primorani reči, da za tolažbe polno zarjo rojstva Marijinega sledi zdaj temna noč

pregreh in hudobij? — Ne, solnce odrešenja, ki nam je došlo po Mariji, ono nam še zdaj sveti; toda ljudje zapirajo tej luči svoje oči, in svoje srce blagi toploti tega solnca; oni so zapustili svojega odrešenika, v katerem samem je zveličanje, in zato je Bog primoran, s križi in težavami nas prepričati, da samo v Jezusu in njegovi sv. veri je prava sreča, zveličanje. Nevero in pregrehe moramo zatreti v svojih srcih, da nam zopet zasveti solnce krščanske vere in pravice. Kakor je pred solncem odrešenja šla Marija kot jutranja zarja, tako nas more tudi druga zarja pripravljati na boljše dneve in čase. Ako hočemo, da bodo za vse boljši časi, je pred vsem potrebno, da se otroci dobro izrejšajo. Mi pozdravljamo Marijo »vzrok našega veselja«, ker nam je rodila zveličarja. Zavoljo Marije, matere božje, je dobil tudi ves ženski spol svojo čast, pa tudi imenitno nalogo, ki jo mora posebno v današnjih časih izpolnovati. Pokazati vam hočem danes, da krščanske žene zamorejo biti zarja, ki nam napoveduje boljše čase, ako po izgledu Marijinem natanko in vestno izpolnujejo svoje dolžnosti.

Da ima ženski spol velik vpliv na to, kakega obnašanja so ljudje, je stara in utrjena resnica. Navedem le nekaj zgledov. Kdo je na svetu prvi grešil? — Eva, prva žena, in ona je tudi zapeljala svojega moža, da je jedel od prepovedanega sadú. — Kdo je bil vzrok, da je modri Salomon postal malikovavec? — Paganske žene, katerim na ljubo je zapustil pravega živega Boga, in začel moliti malike. — Kdo je bil kriv smrti največjega prerokov, Janeza Krstnika? Mar ne hudobna žena Herodova? Dekla je bila vzrok, da je Peter, skala, na katero je Jezus postavil svojo cerkev, zatajil svojega Gospoda. — Na drugi strani pa tudi vidimo, da je žena rešila iz vode onega, katerega si je Bog izbral, da pelje izraelsko ljudstvo iz sužnosti, namreč Mozesa. Žena, pobožna Estera, je v babilonski sužnosti rešila svoje ljudstvo preteče pogube. Bogaboječa vdova Judita je premagala in usmrtila Holoferna in tako otela ljudstvo gotove sužnosti. In slednjič ona najslavnejša svojega spola, ki jo je Vsemogočni tako visoko povzdignil, da je sama, navdihnjena od sv. Duha, prerokovala, da zanaprej jo bodo blagrovani vsi rodovi, Marija je prinesla svetu odrešenje in zveličanje. — Iz vsega tega lahko spoznamo, da je Stvarnik sam položil v žensko natoro nekaj, kar ima velik vpliv na druge. In to bi moralo služiti vsemu človeštvu v srečo in blagoslov, v razšir-

janje kraljestva božjega na svetu. K temu pa ni treba vnanje moči in posvetne modrosti, ampak sv. ponižnost, čisto srce in trdna dobra volja je največ duš pridobila kraljestvu božjemu. Da se bo kraljestvo božje bolj in bolj razširjalo, da pravo krščansko življenje požene močnejše in trdnejše korenine, k temu je edino potrebno: prava krščanska izreja v družinah. In v družini je ravno zvesta žena, pobožna mati, ki more največ storiti.

1. Da bo pa žena in mati mogla izpolniti svojo važno in visoko nalogo, je pred vsem potrebno, da je ona sama pred zakonom čisto in deviško živela. Krščanska dekle si mora najprej sama prisvojiti vse one čednosti in kreposti, ki jih hoče kasneje v zakonu vcepiti v srca svojih otrok. Lepšega zgleda deviškega življenja pa nimamo, kakor presv. Devico Marijo. Sv. pismo nam le malo pove o blaženi Devici Mariji, pa to malo nas zadosti prepriča o njenem čistem, deviškem življenju. — Največje in največelejše oznanenje, da bo namreč mati sina božjega, dobi Marija v molitvi. Po starem ustnem izročilu sv. očetov se je to zgodilo zgodaj v jutru, in glej! že je Marija zapustila svojo postelj, in klečala pred Bogom v molitvi! — Ako hočeš neomadeževano ohraniti sv. čistost, moraš neprestano, pobožno in goreče moliti; kajti sv. čistost je zaklad, ki ga po besedah sv. Pavla (2. Kor. 4, 7.) nosimo v slabih posodah; neštivilno sovražnikov in tolvajev nas skuša tega zaklada zvijačno ali siloma oropati, in o kako lahko zgubimo mi ta neprecenjeni biser, ako bi nas milost božja ne podpirala. Kdor hoče tedaj ohraniti ta najlepši dušni biser, mora z neprestano in gorečo molitvijo Boga prositi pomoči.

Pa sama molitev še ni zadosti, treba je dalje, da se človek tudi varuje in čuje nad seboj. — Marija se vstraši, ko angel k njej v sobo stopi; vzrok tega strahu je bila prikazen angela v podobi mladeniča. »Prava devica«, govori sv. Ambrož, »se strahu strese, ako možki k njej v sobo stopi; ona se čuva in ugiba vsakega občevanja z drugim spolom.« Zakaj iskra greha in poželjivosti vedno tli v človeškem srcu, mnogokrat je treba le malega vzroka, in iz iskre naraste velik plamen ostudne strasti. Pametna previdnost, resna sramožljivost in ponižnost, to, krščanska dekle! to so orožja, s katerimi se moraš vojskovati, da s pomočjo milosti božje ostaneš lepa in čista na duši in na telesu. Da prava devica je še v družbi deklet pozorna in previdna. — Angel je našel Marijo v tihi samotni sobici, kjer je, oddaljena od vsega posvetnega šuma, imela veselje edino le v molitvi, v po-

govoru z Bogom. O kako lep zgled za krščanske device! — Krščanska dekle! odtrgaj se tudi ti rada in pogosto od posvetnega šuma, zapri se v tiho sobico, tam goreče moli, premišluj večne resnice in vtisni si jih globoko v srce. Le ako to storiš, boš mogla neoskrunjeno ohraniti lilijo čistosti tudi takrat, kadar moraš iz enega ali drugega vzroka med svet, med ljudi. Vse neredne strasti in pregrešna nagnenja moraš v srcu popolnoma zatreti, ako hočeš v boju premagati; ako pa tega ne storiš, je tvoja sramožljivost le vnanja, navidezna in če pride skušnjava, o kmalu kmalu boš premagana, in boš nesrečno padla!

Ako hočeš ohraniti čistost, treba je slednjič, da vsak po svojem stanu marljivo dela. — Lenoba in postopanje je začetek in vir vsake pregrehe; toda nobeni čednosti ni tako nevarna, kakor ravno sv. čistosti. Marljivo delo bi imenoval trnje, ki zabranuje, da se nihče ne more dotakniti lilije tvojega devištva. Veliko imamo zgledov v sv. pismu, ki nam potrdijo žalostno resnico, da je lenoba in brezdelavnost zapeljala ljudi v nečistost. Omeniti hočem le enega. Davidovi vojaki so bili v vojski, on pa je ostal doma v Jeruzalemu. Nekega dne se brez posla sprehaja po svoji palači, zagleda lepo žensko, in kaj se zgodi? — Ostudna strast se tako močno polasti njegovega srca, da on, mož po volji božji, postane zapeljivec in prešeštnik. Ako pa ima človek srce pri Bogu in roke pri delu, skušnjava ne bo imela nobene moči. Pobožna, bogaboječa in delavna dekle nima časa poslušati glasu popačene nature in zapeljivca. Tudi v tem nam je deviško življenje Marijino lep zgled; akoravno kraljevega rodu, živela se je ona z delom svojih rok. Ona je dobro vedela, da je Bog zapovedal delati vsakemu po njegovem stanu, tako da kdor ne dela, naj tudi ne je, kakor govori sv. Pavel.

To tedaj, ljubi moji! to se gledé na Marijo zahteva od vsake prave krščanske device: čista naj je v srcu in prosta vsakega grešnega poželenja, sramožljiva v ponašanju, goreča v molitvi in iz srca ponižna, pridna in marljiva pri delu. To, dragi moji! to je dekle, ki bo pozneje v zakonu v resnici skrbela za svoje otroke, ki že zdaj, še neomožena, more veliko dobrega storiti, veliko pregreh zabraniti. Da bi bile deklice ponižne in sramožljive, goreče v molitvi, marljive pri delu, da bi se same varovale in čule nad seboj, bi li bilo toliko razuzdanosti, ki se kakor strašna kuga širi po svetu? — bi li bilo med vami toliko nesrečnih, ki — toda prepozno — britko objokujejo zgubo devištva? — Ako bi se ve v resnici

prizadevale, Marijo posnemati, kako bi vas mogel zapeljivec tako hitro vloviti v svoje mreže? — O krščanska dekleta! Ozrite se v nebo, glejte tam neštevilno vrsto sv. devic; one so bile izpostavljene še večjim skušnjavam in nevarnostim, kakor ve. Koliko izmed njih je moralo pretrpeti najhujše skušnjave, nesramni gizdalini so se sladkali okolu njih, obetali so jim zlate gradove, le da bi jih zapeljali v greh. Pa one sv. device, kako so se ponasale? — Pripravljene so bile, raji stokrat umreti, kakor pa grešiti, ostale so stanovitne, kakor skala v morju, v katero zastonj butajo peneči valovi. O koliko njih je zadobilo dvojno krono, krono mučeništva in devištva. In kaj je bil sad te stanovitosti. Veliko veliko zaslepljenih nesramnežev je spoznalo, da Jezusova vera je edino prava vera, zapustili so svoje malike, postali so kristjani, in mnoge častimo zdaj kot svetnike. Glejte, kako velika je moč pravega devištva, o ne pozabite tega nikdar!

2. Ni vsakemu dano, živeti v vednemu devištvu, večinoma si izbere zakonski stan. Da je zakon Bogu dopadljiv, se zamore sklepati že iz tega, ker je potreben za ohranjenje človeškega rodu, in ker ga je Jezus povzdignil k časti sv. zakramenta. Tudi v zakonu more žena mnogo storiti za razširjanje kraljestva božjega in krščanskega življenja. Zato sv. cerkev zaročenim polaga na srce, kako veliko nalogo sprejmeta s tem stanom; ona jim kaže, da zakonska zveza zahteva, da drug drugega podpirata na potu proti nebesom, da si prizadevata posvetiti drug drugega in posvetiti otroke, katere jim Bog da. — Koliko priložnosti ima tu žena, skrbeti za zveličanje svojega moža. Mož ima že navadno svoja opravila med svetom, med ljudmi. Tukaj sliši večkrat nepristojno govoriti o veri, o sv. cerkvi, njenih zapovedih in služabnikih. Tako srka v se polagoma škodljivi strup, od dneva do dneva postane bolj mlačen, polagoma počne zanemarjati in opuščati svoje dolžnosti kot kristjan in ud sv. cerkve. Zvesta žena, ki svojega moža resnično ljubi, ne more k temu svojih oči zatisniti. Ko vidi, kako je njegovo najsvetejše, njegova vera in zveličanje v nevarnosti, se prestraši, ako pomisli, da bota v večnosti morda za zmiraj ločena. In zdaj za dobro zvesto ženo ni zadosti, da sama vestno in natančno izpolnjuje krščanske dolžnosti, ampak njena prva skrb mora biti, da svojega moža modro in pametno vodi nazaj na pravo pot, katero je zgrešil. In koliko pomočkov ima tu krščanska žena!

Prošnje, solze in pa lep zgled prave krščanske žene morajo ganiti moževo srce, ako le ni že popolnoma pokvarjeno. Tak

mlačen mož ne posluša več opominjevanja svojega duhovnega pastirja, kajti on se skrbno ogiba cerkve in izpovednice; ne more pa zapreti svojih ušes lepemu, pristržnemu opominjevanju pobožne svoje žene, ki mu svojo čisto ljubezen do njega ravno s tem kaže, da skrbi za njegovo dušo. In če tudi od začetka vse to malo ali nič ne izda, da, če se mož tudi leta in leta obotavlja, in je noče ubogati, krščanska žena ne sme obupati, ampak tem bolj goreča mora biti v svojem poslu. Zato govori sv. Pavel: *Zakaj od kod veš, o žena! če ne boš moža izveličala?* (1. Kor. 7, 16.) Ozri se, krščanska žena, na mater slavnega Avgušтина, na sveto Moniko. Do konca življenja svojega moža ni obupala, da ga pripelje iz malikovanja k Jezusovi veri. In glej, kako je Bog poplačal njen trud! Doživela je preveliko veselje, da se je njen mož na smrtni postelji spreobrnil, in se kot kristjan preselil v večnost.

Kar pa ne izdajo samo besede, to premore moč lepega zgleda. Žena, ki hoče podpirati svojega moža na potu kreposti in pobožnosti, mora mu svetiti s svojim lastnim lepim zgledom. Tudi najlepše besede in opominjevanja bodo pri možu brez uspeha, ako ni žena gledé svojega obnašanja v moževih očeh brez vsake graje. Sama pobožnost ni še dosti, z njo naj sklene žena tudi marljivost in delavnost, skrb za hišni red in za gospodarstvo, za vse potrebe moža in vse družine. S takim obnašanjem pokaže žena, da pobožnost ne ovira skrbi za gospodarstvo, da so resnične besede sv. Pavla: *Pobožnost je k vsemu koristna.* (1. Tim. 4, 8.) — O kristjani moji! ako bi se vsaka žena proti svojemu možu tako obnašala, v koliko korist bi bile vsemu človeštvu, koliko dobrega bi na svetu storile; dà, bile bi zarja boljših časov! — Sv. zakon Jožefa in Marije naj vam, krščanske žene! služi vedno v zgled. Iz drugega namena ništa sklenila zakona, kakor da bi drug drugega spodbujala k vedno večji ljubezni do Boga, k vedno večji popolnosti, in v tem prizadevanju sta bila tako goreča, da se zdaj svetita kot najlepši zvezdi na nebu sv. cerkve.

3. Pa žena nima samo dolžnosti skrbeti za izveličanje svojega moža: še veliko vspešnejši more ona razširjati božje kraljestvo na zemlji — s skrbno odrejo svojih otrok. Ravno otroci so upanje boljše prihodnosti. Kako resničen je pregovor: otroci bodo to, kar stariši iz njih naredé! Otroci so starišem vdani, njihove nauke radi prejemajo, tó jim je dano že od nature. V vseh svojih potrebah, bodisi dušnih ali telesnih, so navezani na svoje stariše, posebno pa še na mater. Materina ljubezen do otrok je globo-

kejša in pristrčnejša, kakor očetova. Od početka, v prvih letih je otrok največ, takorekoč edino le v materinih rokah, in resnica je tudi, da prvi utisi v mlado, nežno srce so najtrdnejši, dà, neizbrisljivi. Krščanske matere! ne zamudite te priložnosti, ki vam jo Bog sam da, vsejati v mlado rahlo srce rodovitno seme bogaboječnosti in krščanskega življenja, seme vseh čednosti. Nikar ne odlašajte, ne čakajte na to, da bi otroci odrasli, da ne pride sovražnik, in ne poseje ljuljke v srca vaših otrok. Prvo, o čemur govorite otroku, naj bo ljubi Bog; prvo kar ga naučite, naj bo pristrčna kratka molitvica. Ko pa pride bolj k pameti, govorite mu prav pogosto o lepoti in svetosti dobrega Boga. Njega ljubiti, njega poslušati, njemu služiti, nikdar ne za nobeno ceno ga s kakim grehom razžaliti, to ga učite, na to ga napeljujte. Pobožna francoska kraljica Blanka je večkrat rekla svojemu sinu, mlademu Ludviku: »Moj sin, raji bi te videla mrtvega pred seboj, kakor da bi padel v velik greh.« — Koj od početka jih s besedami in z zgledom učite hoditi po potu čednosti; in ako zapazite kake napake, izrastke popačene natore, ne glejte jim skozi prste, posvarite jih ostro. Vzemite tudi šibo v roko. Otrok ljubi tudi ostro mater. Ne pozabite, da le malo drevesce se dá vravnati, drevo ne več.

Pa krščanske matere! ne samo v prvih otroških letih, ampak tudi kasneje, ko svoje otroke izročite drugim v poučavanje, morate še zmiraj zanje skrbeti, na nje paziti. Zakaj nihče ne skrbi za nje tako vestno, kakor edino mati. Spomnite se one najboljše matere, ki je svoje božje dete vzela seboj v jeruzalemski tempel, da dá vsem materam zgled, napeljevati svoje otroke k molitvi in bogaboječnosti. Ne pozabite nikdar strahu te sv. matere, ko je izgubila dvanajstletnega Deteta. Ako vaši otroci v poznejših letih pozabijo, kaj ste jih učili, ako zajdejo s prave poti in se pogrezejo v pregrehe in razuzdanosti; hitite po Marijinem zgledu za njimi, da jih pripeljete nazaj na pot čednosti in pobožnosti. Dokler živite, niste rešeni dolžnosti čuti nad svojimi otroci; kakor tudi otroci ne, poslušati glasu svoje matere. Avguštin je bil že star, in vendar ga sv. Monika ni nehala opominjati, solze zanj pretakati, dokler ga ni pripeljala na pravo pot. — Nič srečnejšega si ne morem misliti, kakor smrtne ure one matere, ki po skrbni krščanski izreji svojih otrok zapusti zemlji dobre poštene ljudi, nebesa pa obogati s svetniki; — pa tudi nič nesrečnejšega ne, kakor smrtno uro matere, katera te svoje svete dolžnosti ni izpolnila.

Kristijani moji! ne morem vam zamolčati, da veliko starišev, posebno mater, čaka težka strašna zadnja ura! — Veliko jih svojih dolžnosti ne izpolnuje, lahkomišljeno zanemarjajo sveto nalogo krščanske izreje. — Pa danes, ko smo se veseli tukaj zbrali, Marijo počastit, nočem vas dalje žalostiti; hotel sem vas le na to opomniti, koliko je od vas odvisno, da bodo prihodnji časi boljši in srečnejši. — Krščanske matere! skrbite za to, da bote svoje otroke ne samo za ta svet, ampak velikoveč za nebesa izrejale; ne glejte samo na to, koliko časnega premoženja jim bode zapustile, ampak veliko več na to, da jim globoko v srce zasadite živo ljubezen do Boga; to je zaklad, ki jim ga nihče ne more vzeti. — Krščanske žene! ako zapazite, da pri vaših možeh peša vera, o molite za nje, svetite jim z lepim zgledom, da jih pripeljete na pravo pot. Tako bote ne samo tukaj, ampak tudi tamkaj ž njimi večno sklenjene. — Krščanske device! kaj bi vam rekel? — Bodite čiste v srcu, v mislih in željah, bodite ponižne, delavne in sramožljive. Ne odpirajte ušes sladkim besedam in obljubam zapeljivcev, ki vas hočejo oropati najlepšega kinča, bele lilije nedolžnosti. Bog pa varuj, da bi se same drugim nastavljale, da bi same drugim dajale priložnost v greh, ker po tem bi služile hudiču za zanjke, s katerimi bi lovil duše. Oh saj ima vsaka dosti lastnih grehov, zakaj bi še s ptujimi obtežavala svojo vest. Ako bote resnično sramožljive, bodo tudi naši mladeniči spoznali, da še biva na svetu ljubezen do sv. čistosti; ne bodo vas zalezovali, ampak spoštovali vas bodo; vaš zgled jih bo spodbujal k lepemu krščanskemu življenju. Morda se bo marsikdo, ako je bil tako nesrečen, da je zabredel v ostudne grehe, okrepčan po vašem lepem zgledu izkopal iz blata pregreh in bo zanaprej pošteno živel! Ako bote poštene, sramožljive zdaj, bodele tudi, ako v zakon stopite, zveste žene, dobre skrbne matere!

Ti pa, o presveta Devica, Mati Božja! prosi danes pred prestolom svojega sina za nas uboge grešnike, da bodo v prihodnje vse krščanske device, žene in matere posnemale tvoj sveti zgled z vso gorečnostjo, da tudi nam napoči zarja lepših časov, časov, ko bodo ljudje svetejši in pobožniše živeli, časov, ko se v družinah ne bo več čulo preklinjevanje, nesramno govorjenje, ampak ko bo vladal krščanski mir, krščansko življenje. Prosi za vse, ki so se danes tukaj zbrali, počastit tebe, o Marija: da bi se v stare grehe, katerih so se izpovedali, in katere jim je, kakor zanesljivo

upam, tvoj božji sin odpustil, da bi se v te grehe nikdar več ne povrnili, izprosi jim milost, da bodo storjene dobre sklepe tudi izpolnili; izprosi nam vsem, da bomo tukaj živeli v milosti božji, tamkaj pa vekomaj s teboj se veseliti! O Marija, varuj nas! o Marija, vodi nas po pravem potu v sveti raj! Amen.

† P. Fr. Kopitar.

Liturgična pridiga.

Jakob je rodil Jožefa, moža Marije,
od katere je rojen Jezus, ki je imenovan
Kristus. Mat. 1, 16.

Sv. cerkev je posebni spomin rojstva med svetniki odločila samo Mariji, prečisti Devici, in sv. Janezu Krstniku. Pri vseh drugih svetnikih se ob godu spominjamo njih smrtnega dné, ki pa je bil zanje rojstni dan za nebesa. Ker me poleg tega današnji dan spominja veličastnega praznika — rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa, kralja vseh svetnikov, ali božiča, rečem, da je danes božič Marijin, božič Matere božje, Kraljice vseh svetnikov. Današnji praznik so začeli najprej praznovati na jutrovem in sicer med vesoljnima zboroma v Efezu in Kalcedonu, torej med l. 431. in 451., da bi se z očitnim praznikom uprli krivi veri Nestorijevi, ki je Mariji hotel odvzeti ime Matere božje. V zapadnih deželah, kjer Nestorijeva kriva vera ni našla ugodnih tal, začel se je današnji, kakor sploh Marijini prazniki, pozneje praznovati, vendar najverjetniše že pred 9. stoletjem. Praznuje se dné 8. kimovca. Zakaj ravno ta dan, se ne da popolnoma dokazati, vendar pa naj vam omenim nekega pobožnega sporočila o tem.

Bogaboječ mož, jako spokorno živeč oddaljen od vsega posvetnega hrupa, je slišal vsako leto dné 8. kimovca peti najveselejše hvalnice nebeških duhov. Čudeč se je vprašal nekikrat po vzroku te nebeške radosti. Po dolgi molitvi mu je bilo razodeto, da se blaženi nebeščani zavoljo tega vsako leto na ta dan tako zelo vesele, ker je bila ravno ta dan rojena njih Kraljica. Naročeno je bilo temu svetemu možu, naj naznani to prikazen cerkvenim predstojnikom, da bo potem vse krščanstvo praznovalo praznik rojstva Marijinega. Tako se je začelo, kakor piše sv. škof Antonin in potrjuje visokoučeni papež Benedikt XIV., slovesno praznovanje rojstva Marijinega dné 8. kimovca.

Današnji praznik ima tudi svojo osmino. Tudi o zgodovini njenega početka vam morem nekaj povedati.

V 13. stoletju je prevzetni nemški cesar Friderik II. hudo preganjal sv. cerkev. Papež Gregorij IX. je bil siloma preganjan, veliko škofov in kardinalov je bilo vrženih v ječo, veliko pomorjenih, cerkveno premoženje je bilo poropano in najgršim pregreham dana prostost. V tem prežalostnem položaju je umrl pobožni papež Gregorij IX., in tako je bila sv. cerkev brez najvišjega poglavarja v času, ko bi ga bila potrebovala najbolj. Še več! Celó upanja, da bo kmalu izvoljen drug papež, niso mogli imeti veliko, ker cesar je s svojo vojsko pridrl do ozidja rimskega mesta ter zaprl pota v Rim. Ob tem silnem viharju obrnejo vsi ostali škofje in kardinali svoje oči zaupljivo v Marijo. Kličejo jo usmiljeno mater na pomoč ter obljubijo praznik njenega rojstva vsako leto praznovati z osmino, če odvrne preteči vihar od sv. cerkve. In kaj se zgodi? Glejte, komaj je obljuba storjena, že se prevzetni in mogočni cesar Friderik začne kazati vse drugačnega. Z vojsko odjenja ter dovoli kardinalom, da izvolijo čisto prsto novega papeža. Izvoljen je bil Celestin IV., a živel je samo 18 dnij. Zato je obljubo zaradi osmine današnjega praznika izpolnil še le njegov naslednik Inocencij IV. Njegov ukaz so povsod sprejeli s srčno radostjo.

Naj vam po dosedanji navadi razložim današnjo sveto mašo v čast in slavo novorojeni Devici in Materi božji.

1. V h o d v sv. mašo se prične s prelepim pozdravom: »Pozdravljena, sv. Mati, ki si rodila Kralja, ki nebo in zemljo vlada od vekomaj do vekomaj!« Sv. cerkev gleda v duhu »zgodnjo danico«, gleda sedmerobarveno mavrico, gleda novorojeno hčerko sv. Joahima in Ane, ki ima postati mati nebeškega Kralja, in kot tako jo pozdravlja precej v začetku današnje sv. maše. Zatem pa v njenem imenu zakliče cerkev s psalmistom nebeškemu Kralju: »Iz srca mi vre dobra beseda, svojo pesem pojem Kralju.« Nebeškemu Kralju poje Marija svojo hvalno in zahvalno pesem, po katerem je postala Kraljica zemlje in nebes; poje jo gotovo danes ob spominu svojega rojstva v nebesih toliko veseleje.

2. V zbirni molitvi prosimo tako-le: „Dodeli, prosimo, Gospod, svojim služabnikom dar nebeške milosti, da nam, katerim je bil porod blažene Device začetek zveličanja, slovesnost njenega rojstva pomnoži mir srca.“ Rojstvo device Marije je vsled

tega moglo napolniti človeštvo z notranjim mirom, ker je bila rojena Mati davno napovedanega in tolikanj pričakovanega Kralja miru.

3. Berilo današnje sv. maše govori v pravem pomenu o Modrosti božji, in sicer o nestvarjeni Modrosti ali Sinu božjem, v prenesenem pomenu pa o Materi božji. Kakor je bila božja Beseda, Sin božji, od vekomaj v mislih in sklepih božjih, tako je bila tudi Marija za Mater njegovo odločena od vekomaj. Kakor je Kristus tudi po svoji človeški naravi čudež človeštva, ker je tudi kot človek Sin božji, tako je Marija kot Mati božja pravi čudež. Čudež po telesu in po duši, ker ona je Mati božja in vendar Devica; ona je tista »Mati prečudna«, »kateri je velike reči storil On, ki je mogočen«. (Luk. 1, 49.) Velik čudež je stvarjenje sveta iz nič; toda večji čudež je, da je bila brez madeža spočeta Devica človeškega rodu, na katerem je ležal jarem greha in prekletstva. Zato se današnje berilo bere tudi na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije. Večji, kakor zemlja, je rodovitnost in blagodar Marije; zakaj, ko je bila Marija spočeta in rojena, storil je Bog zavezo s človeškim rodom, in blagoslov te zaveze se je razlival nad vsa ljudstva.

Marija nas po današnjem berilu uči tudi krščanske popolnosti. Kot naša Mati nam kliče: »Otroci, poslušajte me!« Kar je ona govorila v svojem življenju, je bilo od Boga in o Bogu, kar je ona delala, je bilo za Boga in v blagor bližnjega. Ona je božja pota t. j. božje zapovedi spolnovala zmiraj zvesto, ona je besedo božjo zvesto poslušala in ohranjela v svojem srcu.

Bodimo, ljubi kristjani, zvesti njeni učenci, vselej in v vseh okoliščinah vprašajmo njo za svet, njo prosimo pomoči. Kdor se njej izroči, kdor njo ljubi, najde tudi Kristusa in prejme iz njegove polnosti milost za milostjo. Zato jo kliče sv. cerkev v lavretanskih litanijah »priežališče grešnikov« in »pomoč kristjanov.«

4. V vmesnem spevu slavi sv. cerkev Devico Marijo blagoslovljeno in častivredno, da je ostala vedna Devica, če tudi je postala Mati njega, ki ga celi svet ne more obseči, ona ga je imela v svojem naročju včlovečenega. In sedaj povzame cv. cerkev te-le blagrujoče besede sv. pevca: »Srečna si, sv. Devica Marija, in vse hvale prevredna, ker iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog«. Marija se imenuje v lavretanskih litanijah »podoba pravice«, Kristus pa je »solnce pravice«; Kristus je izvir vse milosti, čistosti in popolnosti, kar je iz njega prešlo na njegovo

Mater, ki je „vsa lepa“ danes rojena kot „prijateljica“ božja. (Vis. p. 1, 4.) Bog je hotel, da Marija žarke nebeškega solнца prva sprejme va-se ter jih omili, ker nam bi se preveč bliščalo, ko bi žarki »solнца pravice« naravnost sijali na nas. Bog je hotel, da nam tako Marija pokaže na sebi vzorni zgled, kako se imamo Bogu bližati, namreč s čedalje večjo krščansko popolnostjo.

5. Kako pa je izšlo iz Device Marije »solnce pravice«, razloži nam sv. Matevž v današnjem evangeliju, ko našteje po vrsti vse pradede Jezusa Kristusa in hkrati dokaže, da je bil Jezus po človeški naravi res iz tistega rodu, iz katerega je imel po prerokbah priti Mesija. Sv. Matevž popisuje tu samo rod sv. Jožefa, ker je bil sv. Jožef rednik Jezusa Kristusa in je sv. Matevž pisal po judovski šegi, vsled katere so rejenci dobivali ime in pravice svojih rednikov. Po Mojzesovi postavi so se edine hčere smele možiti le z možmi iz svojega rodu. Tudi Marija je bila edina hči Joahima in Ane. Ker je bil Jožef, s katerim je bila Marija zaročena, iz rodu Davidovega, morala je tudi Marija biti iz tistega rodu; in to bolj očitno dokaže sv. Lukež, ko v 3. poglavju svojega evangelija popisuje rodovino Device Marije od Adama do Helija, kar je okrajšano iz Joahima in pomeni: Gospod Bog bode pomagal.

Današnji evangelij se prične z besedami: »Bukve rodu Jezusa Kristusa« ... Sv. Janez Damaščan primerja Devico Marijo bukvam, v katerih so čudovito zapisane vse božje in dejanjske čednosti, blesteče na Mariji. Njeno vero je pohvalila sv. Elizabeta, rekoč: »Blagor ti, ki si verovala«. (Luk. 1, 45.) Svoje upanje, ljubezen, ponižnost, potrpežljivost in druge čednosti je razodevala Marija v vsem svojem življenju v mnogoterem preganjanju in zlasti v groznem trpljenju Zveličarjevem. O tem pričajo: Betlehem in Jeruzalem, Judeja in Egipt, mladost Jezusova in njegov veliki teden. Njena ljubezen do bližnjega se je pokazala v obisku tete Elizabete, pri ženitnini v Kani, in zlasti v tem, ko je svojega edinega Sina radovoljno darovala v odrešenje sveta.

Kristjan moj! Pridno prebiraj te bukve, in zapomni si to-le: Ako je Jezus dopustil, da je njegova lastna Mati, ki se ni omdedeževala z najmanjšim grehom, trpela toliko, kako pa moreš želeti, da bi se tebi in drugim godilo boljše, da bi živel brez trpljenja? Ali mar hočeš, naj tebi Bog odkaže lažjo pot v nebesa, kakor Materi svojega Sina? To premišluj in uči se od Marije, v vseh

bridkostih v božjo voljo popolnoma se vdati ter vse voljno pretrpeti.

6. Pa prestopimo k nadaljni razlagi današnje sv. maše. Pred darovanje so postavljene te-le hvalne besede: »Blažena si Devica Marija, ki si nosila Stvarnika vseh, rodila si njega, ki te je vstvaril, in na vekomaj ostaneš Devica«. Sv. cerkev proslavlja s temi tako pomenljivimi besedami neizrečeni čudež, ko je Bog toliko ponižal sebe, kolikor je povišal eno zastopnico človeškega rodu, da je postala Mati Sina božjega.

7. V tihi molitvi prosimo, da bi nam prišel na pomoč božji Sin, ki je posvetil Marijino devišstvo; on naj nas reši grehov ter ob njenem rojstvu milostljivo sprejme naše darove.

8. Obhajilna molitev zopet slavi Marijo z besedami: »Blaženo telo Device Marije, ki je nosilo Sina večnega Očeta!« Podobno je blagrovala ob Jezusovem času neka žena izmed množice Marijo, kakor nam to sporoča sv. evangelij tretje postne nedelje.

9. V poobhajilni molitvi prosimo, da bi Bog po presv. zakramentu nam, ki smo ga prejeli ob letni slovesnosti Marijini, dodelil zdravilno pomoč za čas in večnost. Jezus in Marija sta med seboj v najožji zvezi, zato sv. cerkev tako lepo prosi zlasti današnji praznik, naj bi nam presv. Rešnje Telo bilo blagonosno za ta in oni svet. V ps. 77. se beró besede: »Gospod je odprl vrata nebeška in jim je dežil mano v jed, in jim je dal nebeški kruh.« Marija pa se imenuje v lavretanskih litanijah »vrata nebeška«, skozi katera je prišel na svet On, ki je rekel sam o sebi: »Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel.« (Jan. 6, 51.)

Ljubi kristjani! Ravno v današnji sv. maši se nahajajo besede, katere tako visoko slavijo Marijo, kot je niso mogli vsi najlepši pridevki sv. očetov, kakor pravi sv. Alfonz Ligvorij. Nekateri so jo imenovali »Kraljico brez primere«, drugi so pisali, da je Marija »najizvrstniše mojstersko delo« božje vsemogočnosti, modrosti in dobrote, zopet so jo drugi imenovali »studenec, vir«, po katerem dotekajo vse milosti odrešenja. Sedaj so jo imenovali »srednico« med božjo pravico in grešnim svetom, sedaj zopet »splošno zavetje« in »pomočnico v vseh zadevah.« Gotovo so vsi ti pridevki kaj veličastni in pomenljivi. Toda v evangeliju današnje sv. maše stoji na koncu zapisana najiminitnejša beseda o Mariji, da je namreč »od nje rojen Jezus, ki je ime-

novan Kristus«. Zato pa, kristjani, stopimo ob rojstnem prazniku Marijinem v duhu k njeni zibelki, da prevdarimo neizrečeno čast, h kateri je Bog poklical tega svetega otroka; stopimo tjakaj v duhu, da s sv. angeli pozdravimo ob njenem rojstvu njo, ki jo je Bog izmed milijonov njenega spola izvolil, da postane — oproščena greha in v večnem brezmadežnem devištvu — Mati našega Gospoda; stopimo zlasti sedaj-le med sv. mašo v duhu tjakaj k njeni zibelki, da se s célo katoliško cerkvijo tolažimo in veselimo, ker smo prejeli od Boga tako neprecenljiv dar, Marijo, Mater Zveličarjevo! Amen.

V. Bernik.

Praznik Marijinega imena.

I. Pomen in moč Marijinega imena.

In Devici je bilo ime Marija. Luk. 1, 27.

Drago in ljubo je otroku ime starišev, prijatelju ime prijateljevo, vsakemu hvaležnemu človeku ime dobrotnikovo. Z veseljem praznujemo god drage nam osebe v vsakdanjem življenju; s koliko večjim veseljem nas mora napolniti današnji dan, ko ne obhajamo godu navadnega človeka, ampak god naše največje dobrotnice, naše matere — one, o kateri govori sv. pismo: *In devici je bilo ime Marija*, katero ime je nebeški Oče že od vekomaj odločil nevesti sv. Duha, kakor nas uči sv. Hieronim in drugi cerkveni očetje. Sv. katoliška cerkev je imela to ime vedno v visoki časti, in ko so bili l. 1683. Turki po priprošnji prečiste Device Marije premagani, je papež Inocencij XI. zapovedal, da se v večni spomin one Marijine pomoči vsako leto obhaja današnji praznik. Visoki pomen in posebno moč mora torej imeti to ime, in že od nekdanj so premišljevali sv. očetje in cerkveni učenci to lepo ime, in zajemali iz tega premišljevanja veliko veselja in sladkosti. Tudi mi hočemo danes premišljevati pomen in moč imena Marije.

Ime »Marija« pomenja, kakor razlagajo cerkveni učenci, »morska zvezda«, in to nam pove dovolj razločno, kaj je Marija za nas kristijane. Mornarji potrebujejo na morju vedno zvezde, ki jim kaže namen in smoter popotovanja, ki jim razsvetljuje pot, da ne zaidejo; če so pa zašli, jih pripelje nazaj na pravo stezo.

To zvezdo imenujejo morsko zvezdo. In kar je mornarjem ta zvezda, to in še veliko več je nam na morju našega življenja Marija.

1. Marija nam kaže našo pravo domovino, namen in smoter našega popotovanja. Ona je s svojim božjim Sinom šla pred nami, da pri Bogu prosi za nas. Tam, kjer prebiva ona v nebeški slavi, tam je naš pravi dan. V tej dolini solz smo le popotniki, tujci, — tukaj nam ni obstanka. — O ko bi vsak vedno na to mislil, ko bi ne iskal sreče in zadovoljnosti v posvetnem veselju, v bogastvu in časti! Gotovo, marsikdo bi ne zašel tolikokrat s pota pravice. — Obračajmo torej svoje oči vedno v Marijo, morsko zvezdo, ki nam kaže naš edino pravi dom.

2. Marija nam kaže tudi pot v pravo domovino, in na tej poti nam je najlepša svetilnica. Dokler je ona živela na svetu, je bila podoba vseh čednostij, s katerimi nam vsem sveti: mladeničem in deklicam s svojo deviško sramežljivostjo, starišem s svojo skrbjo za božje dete; vsem sploh s svojo ponižnostjo, pokorščino, potrpežljivostjo v križih in težavah. Pot pokore je ona hodila, po tej poti je dosegla čast in slavo, ki jo zdaj obdaja; brez dvoma je torej le to prava pot. Na Marijo, morsko zvezdo, glejmo, ako hočemo najti pravo pot v nebesa; če bomo njo posnemali, gotovo ne zaidemo. — Sv. Bonaventura pravi: Ona je devica, katere častito življenje nam razsvetljuje temni svet, ona je svetilka v sveti cerkvi, v to od Boga odločena, da cerkev po nji obvarovana ne zabrede v posvetno temo. — Glejte, dragi v Kristusu! mogočno je Marijino ime, ona nam jasno sveti na potu življenja. Večkrat izgrešimo pravo pot, in ne vemo, kako naj se vrnemo. Posebno naše dni se to lahko in mnogokrat zgodi. Koliko je med nami krivih prerokov, ki so sami prišli ob pravo vero, pa tudi druge zapeljujejo k neveri. Koliko je med nami slabih knjig s krivimi in pogubnimi nauki. Koliko je med nami zapeljivcev in hudobnežev, ki govoré čistim, nedolžnim dušam sladke besede in jim delajo zlate obljube, da bi jih le premotili.

3. Marija, morska zvezda, nam pomaga sploh v vseh okoliščinah. Sv. Bernard piše: Kar po našem jeziku izreče beseda »morska zvezda«, to obsega ime »Marija«; in to po vsej pravici: zakaj devica Marija je posebna in prečastita zvezda, ki miglja nad širokim morjem našega življenja. Zakaj se pa Marija imenuje m o r s k a zvezda? Ali je mar nebo, ki se razpenja nad morjem, obdano z drugimi zvezdami, kakor nebo nad suho zemljo? To

sicer ne. Mi, ki hodimo po suhem, se seveda tudi radi oziramo proti nebu, kjer migljajo zvezde. Pa mornarji na nevarnem morju še bolj potrebujejo prijaznih zvezdic, ker brez njih ne morejo varno voziti. Njim so zvezde edina luč, ki jim kaže pravo pot. Mornarjem se vedno kaže grozna smrt, posebno če nastane vihar, in premetava barko kakor lahko pero, in pokriva črna noč morje. Takrat mornarji obračajo svoje oči proti nebu, da bi zagledali zvezdo, ki bi jim kazala pravo pot, pregnala gosto temo in označevala boljše, jasno vreme. In v tem pomenu se tudi Marija imenuje »morska zvezda«. Naše življenje je tudi nevarna vožnja po morju tega sveta, Marija pa je tista mila in mogočna zvezda, ki nam prijazno sveti in dela upanje, da se ne potopimo. Posebno če prihrujejo hudi viharji nad nas, če nas zalezujejo skušnjave in stiskajo nadloge, — tedaj je še Marija naša zvezda, ki nam kaže pravo pot, ki nam hladi potrto srce in nam obeta pomoči in rešenja. Koliko skušanih, koliko zapeljanih, koliko oslepljenih, koliko zamotanih v strašne pregrehe je Marija že rešila grehov in otela večnemu pogubljenju! Kdorkoli je v sili in potrebi, naj se obrne k Mariji, — ona ga ne bo zapustila.

4. Pa tudi, ko pojenja vihar skušnjav, in začne srce mirno postajati, nismo še popolnoma varni. Neki stari pregovor pravi: Brodarjem na morju preté tudi pri lepem vremenu nevarnosti! Kolikor srečnejši je človek, kolikor bolj se mu po volji godi, v toliko večji nevarnosti je, da se pogubi. V nesreči človek spozna, kako minljivo je vse; križi in težave mu branijo, da ne navezuje svojega srca na posvetne reči, in storé, da toliko bolj hrepeni po boljšem življenju v pravi domovini. Posvetna sreča je le prerada vzrok mnogovrstim skušnjavam, ki vodijo čolnič življenja našega mesto proti nebeški domovini, proti peklenškemu breznu. — Luč vere ugasne, upanje zgine, ljubezen se ohladi. — Pa obupati ne smemo — Marija svojih služabnikov ne zapusti. Marijo pokličimo zaupno na pomoč, in zbežal bo satan, utihnila bo skušnjav nevihta. Sv. Bernard pravi: Če te semtertje gonijo valovi napuha, opravljanja in sumljivosti; če jeza, skopost, poželjivost mesa giblje čolnič tvojega srca: ozri se v to zvezdo, pokliči Marijo!

5. Če te pa skušnjava nenadoma napade; — če si privolil v pregrešne misli, — ali celo greh že storil — če morda tičiš v grehah — boš li obupal? O nikar! Marija, morska zvezda, tudi grešnika, ki se k njej zateče, ne zapusti. Ta zvezda sveti tudi nesrečnemu brodarju v človeškem življenju, da zagleda in se po-

prime poslednje deske — zakramenta sv. pokore — izprosi mu milost, da se oprostí grešnih vezi in srečno dalje jadra proti nebeški domovini. — Neki mladenič je bil tako vdan nečistosti, da je sam obupal nad resničnim spreobrnjenjem in tudi spovednik ni vedel več, kaj z njim početi. V popolnem zaupanju na Marijo mu spovednik slednjič svetuje, moliti vsako jutro vsem znano molitvico: O moja gospa, o moja Mati! tebi se vsega darujem, in da se ti udanega skazem, ti posvetim danes svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoj jezik, svoje srce in sebe popolnoma vsega. Ker sem tedaj tvoj, o dobra Mati, varuj me, brani me, kakor svojo last in posestvo. Amen. Tudi mu je svetoval, kolikorkrat ga bodo napadle nečiste skušnjave, v srcu zdihniti: O moja gospa, o moja Mati, spomni se, da sem tvoj; varuj me, brani me, kakor svojo last in posestvo! — Mladenič je ubogal, sleherni dan je molitev opravil, kolikorkrat so ga napadle skušnjave, je poklical Marijo v pomoč, in — nikdar več ni padel, lepo je živel ter srečno umrl.

6. Najstrašnejši trenutek je pa, ko dospemo do vrat večnosti. Še en trenutek, in — stopili smo v večnost, odkoder ni več pota nazaj. Ali nas bo Marija tačas zapustila? — Kdor je njo v življenju resnično in vedno častil, tega tudi ona ne bo zapustila; kdor je pa poprej milost lahkomišljeno zametaval, odlašal pokoro od dneva do dneva, ali bo tak pri Jezusu in Mariji milost zadobil, ne vem. — Kliči jo torej na pomoč, prosi jo milosti pravega spreobrnjenja, delaj pokoro, in — Marija te ne bo zapustila v zadnji uri.

Ti pa, o Marija, prečista Devica! Skaži nam vsem svojo moč. — Daj, da vsi, tu zbrani, občutimo sladkost in moč tvojega imena! — Nevarnosti nas obdajajo, ti pa nam podeljuješ mir in varnost pred viharjem, srčnost in stanovitnost med viharjem, novo moč in zaupanje po viharju. Ti si morska zvezda, Ti nam razsvetljuješ pot in nas varuješ vsega hudega! O kaka moč, kako veselje, kaka tolažba, kako upanje občuti duša pri tvojem imenu! Kadar pa se bo končal tek našega življenja, ko dospemo do večnosti in se bomo trepetaje bližali sodbi, takrat nas ne zapusti Marija, pomoč kristijanov, upanje umirajočih. Naj zginejo takrat vsa druga imena, — ostaneta naj samo imeni: Jezus — Marija! Amen.

† P. Fr. Kopitar.

2. Liturgična pridiga.

In devici je bilo ime Marija. Luk. 1, 27.

O začetku današnjega praznika ste slišali že tolikokrat, da se mi zdi skoraj odveč isto zgodovinsko dejanje zopet vam ponavljati. Vendar pa to storim zaradi podobnosti letošnjih prazniških pridig in ker menim, da vas zanimajo taki dogodki.

L. 1683. pridere več kot 200.000 Turkov, zakletih sovražnikov krščanstva, pred Dunaj. Prebivalci mesta začno, v velikem strahu zapuščati domovje in premoženje ter se seliti v tuje kraje da si rešijo vsaj življenje. Že oblega sovražnik mesto 60 dni. Le pičlo je še število bramborcev, ker sta jih mnogo pokončala meč in bolezen. Sila prikipi do vrha. Mestno ozidje je že porušeno, in sovražniku pot v mesto odprta. V tej neznosni stiski papež Inocencij XI. posebno priporoči, naj se verniki zaupljivo obrnejo na Marijo, pomočnico kristjanov. In glejte! Kadar je sila največja, je pomoč božja najbližja. Poljski kralj Janez Sobieski prihiti mestu na pomoč. A število Turkov je štirikrat tako veliko, kot vsa krščanska vojska. Dobro vedó kristjani, da jim treba pomoči še od zgoraj. V ta namen se opravi sv. maša, poljski kralj sam streže pri najsvetejši daritvi, potem vojake navdušeno nagovori, rekoč: »Sedaj pa le pojdemo v boj s polnim zaupanjem na pomoč božjo in Marijino.« Bilo je v osmini praznika rojstva Marijinega, in s krepkimi klici na Jezusa in Marijo planejo kristjani nad sovražnika in ga popolnoma premagajo.

Vse pride v roke kristjanom, kar je imel sovražnik. Veselje je nepopisno. Hvaležno pa gre poljski kralj na čelu svoje zmago-slavne vojne v cerkev zahvalit se Bogu, Gospodu vojnih trum, in Mariji za srečno zmago; odslej je nosil zmiraj podobo Marijino pri sebi. V vedni spomin na to preslavno dejanje zapové papež Inocencij XI. l. 1684., naj se po vsem katoliškem svetu prvo nedeljo po Malem Šmarnu praznuje slovesno god imena Marijinega. Pri nas v Avstriji je na ta praznik in osmino navezan tudi popoln odpustek.

Posebnosti današnje svete maše pa vam pojasnim v slavo tistega imena, ki je za Jezusovim najsvetejše in najslajše.

1. V h o d v današnjo sv. mašo začenja psalmist z besedami: »Tvoj obraz bodo prosili vsi bogati izmed ljudstva. Za njo so device h kralju peljane; nje družice so peljane k tebi z veseljem

in radovanjem.« Prav s temi besedami se začne sv. maša tudi na praznik Marijinega oznanjenja. Vzete so iz ps. 44., v katerem sv. pevec sploh hvali kralja t. j. obljubljenega Odrešenika zavoljo njegove lepote, resničnosti in pravice. Potem pa blagruje tudi nevesto, ki se bo poročila s tem kraljem, opisuje njeno lepoto ter jej obeta, da jej bodo tuji narodi prinašali darila. Sv. cerkev hoče s tem reči, da se bodo ženinu in nevesti, Jezusu in Mariji, podali tudi najimenitniši kralji in mogočnjaki, donašali jima darov ter ju prosili mnogih milostij. Družice pa so tu neverski narodi, ki bodo z veseljem prestopali v cerkev Jezusovo ter se srečne čutili pod vodstvom in varstvom Jezusa in Marije. Sicer pa nam morejo besede: »Tvoj obraz bodo prosili vsi bogati« tudi naznani, da vsi nebeščani Marijino prejasno obličje gledajo in častijo s svetim spoštovanjem. In kakor ob večini praznikov Marijinih, tako zakliče sv. cerkev sedaj: »Iz srca mi vre dobra beseda; svojo pesem pojem kralju.« Lahko rečemo, da sv. cerkev tu izrazi svoje goreče želje, peti hvalo in slavo nebeškemu kralju, ker nam je dal Marijo srednico, besednico, pomočnico, da po njej dohaja človeškemu rodu blagoslov nebeški in usmiljenje božje.

2. **Zbirna molitev** se glasi: »Dodeli, prosimo, vsemogočni Bog, da bodo tvoji verniki, ki se veselé pod imenom in varstvom presv. Device Marije, po njenih častitih prošnjah rešeni vsega zlega na zemlji in zaslužijo priti k večnemu veselju v nebesa.« Sv. cerkev s temi besedami naznanja prav veliko. Najprej povdarja tu vero, ko pravi, da se mi verniki veselimo Marijinega presv. imena in njene pomoči. Zatem pa nas spodbada k trdnemu zaupanju, ko nam stavi pred oči tisto presv. Ime, ki ima v sebi moč, obvarovati nas vsega zlega ter pripeljati v sv. nebesa. Sveti German temu podobno tako-le nagovarja Marijo: »Če nas Ti zapustiš, kaj bo z nami, o presv. božja porodnica, duh in življenje kristijanov? Zakaj, kakor je dihanje v nas znamenje, da je naše telo živo, ravno tako je Tvoje presv. ime, o izvoljena Devica, ne samo znamenje življenja, veselja in pomoči, ampak nam tudi vse to dobi.«

3. **V berilu** današnje sv. maše se nadaljuje berilo Velikega Šmarna. V njem govori v pravem pomenu nestvarjena Modrost, božja beseda, Bog Sin, v drugem pomenu pa nam je misliti na Marijo, sicer bi sv. cerkev tega berila ne postavila na današnji praznik. Sad, o katerem tu govori Marija, so njene prelepe čednosti, katerih prijetni duh je že na milijone kristijanov privabil

k sebi in potegnil za seboj. Zlasti pa je ena čednost, namreč »lepa ljubezen« tista čednost, kateri je Marija »mati«, namreč največje ljubezni do Boga in do bližnjega. Pri njej »je vsa milost življenja in resnice«, pri njej »vse upanje življenja in milosti«. Kdor je trden v sv. veri ter stavi svoje upanje v Marijo, ta bo prejel milost od Boga po Mariji in bo našel večno življenje. Mati božja nas želi vse časno in večno osrečiti, zato nas vse vabi k sebi po današnjem berilu rekoč: »Pridite k meni vsi!«

Zatem pa zatrdi Marija: »Kdor mene posluša, ne bo osramočen.« Kdor torej posluša nauke Marijine in ravna po njih, zmagal bo vse sovražnike zveličanja ter dosegel srečno svoj namen. Kateri pa so nauki Marijini? Prav tisti so, ki nam jih je dal njen božji Sin in ki so kratko izraženi v dveh zapovedih o ljubezni: Ljubi Boga čez vse, in svojega bližnjega, kakor sam sebe!

4. V mesnega speva prvi dve vrstici sta taisti, kakor na praznik rojstva Marijinega, v katerih cerkev proslavlja Marijo kot blagoslovljeno in vse časti vredno, ker je nosila in rodila Stvarnika vesoljnega sveta, pa ostala vedno Devica. Potem pa sv. cerkev zakliče presv. Devici: »Po porodu si Devica čista ostala; prosi za nas, božja porodnica!« Tako častimo in prosimo Marijo pri lavretanskih litanijah od božiča do svečnice.

5. S v. e v a n g e l i j je prav tisti, kot na praznik oznanjenja Marijinega, ki obsega neizmerno skrivnost, da se je včlovečil Sin božji; zato jo evangelist popisuje tako obširno.

Hudobni angel je zapeljal prvo mater Evo v greh, dobri angel Gabrijel je naši drugi materi oznanil začetek našega odrešenja. Pri tem je Bog hotel, da Marija prostovoljno privoli v včlovečenja Sina božjega. To pa zato, kakor meni sv. Beda, da bi jej mogel potem podeliti vse tiste milosti, katerekoli si morejo ljudje in angeli zaslužiti s svojimi mislimi, besedami in deli. Mi pa posnemimo iz tega za-se nauk, da so nam dobra dela le takrat zasluzna, ako jih storimo prostovoljno in z dobrim namenom.

Kar dela ta evangelij za današnji praznik prav posebno zanimiv, so besede evangelistove: »In devici je bilo ime Marija.« Božje neskončno sveto Ime hrani v sebi vse mogoče popolnosti, zato je bilo treba nešteto družih značilnih imen in zaznamkov, da se more kolikor toliko lažje umeti. Tudi prečudno ime presvete Device se more le pojasniti s pomočjo mnogo družih imen. Pišejo, da je sv. cerkev sprejela več kot 200 razlag Marijinega

imena, ki so ravno toliko številni hvalni izreki o Mariji. Jaz vam tu navedem samo tri najznačilnije.

a) S sv. Krizologom prilaga cerkev Mariji pomen in pridevek *Gospa* ali *Kraljica*. To ime, ki je bilo, kakor meni sveti Jeronim, po božjem navdihu znano Joahimu in Ani ter dano novorojenemu detetu, je prečudno prikladno Mariji. Ona je bila po svojem brezmadežnem spočetju najblažje delo božje in po svoji časti kot Mati božja povzdignjena nad vse stvarstvo ter v soglasju s svojim poklicem ozaljšana z več milostmi, kot vsaka druga stvar. Zato jej nadangel zakliče: »Blažena (blagoslovljena) med ženami.« Gospodovala je Marija grehu in njegovim nasledkom, gospodovala je sama nad saboj, ker je premagala zalezovalca — satana. *Gospa* je bila Marija svojemu božjemu Sinu, ker jej je bil pokoren. *Gospa* je Marija vseh ljudi kot Mati božja, ki jo po njeni lastni prerokbi srečno imenujejo vsi narodi, katerim je že zasijala luč sv. vere. *Gospo*, *Kraljico* angelov in vseh svetnikov jo kliče sveta cerkev v lavretanskih litanijah.

b) Oglejmo si drugi pomen Marijinega presladkega imena! Jezus Kristus je »luč sveta«, ki »razsvetli vsacega človeka, kateri pride na ta svet«. (Jan. 8, 12. 1, 9.) Marija prečista Devica pa je tej luči prišla najbližje in jo je sprejela celó na-se, da jo razlije čez vesoljni svet. Zato deviška Mati nosi ime, ki zaznamuje to vzvišeno zvezo z večno lučjo, namreč v pomenu razsvetljena ali razsvetljevavka. Mater večne luči jo imenuje sv. Epifanij. Že na zemlji, preden je postala Mati, razsvetljevala je polnost milosti njeno dušo ter jej razodela skrivnosti, kakeršne so bile neznane še Adamu v prvotni svetosti. Nadangel jo pozdravi: »Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj!« V nebesih, kjer so se njeni na zemlji nevidni darovi pokazali v vsem blišču, vidi se Marija »obdana s solncem«, kakor jo je gledal sv. Janez, zamaknjen v tretje nebo. In vedno izvršuje svoje opravilo kot razsvetljevavka, ker nam kaže pravo pot v nebesa po svojih nad vse vzvišenih zgledih ter nas s svojimi čednostmi vnema za ljubezen božjo. »Blagor mu, kdor ohrani moja pota«, kliče nam Marija z nebeških višav. Kolike hvaležnosti smo presveti Materi vsled tega dolžni! Sv. Albert Veliki, ki je po Marijini priprošnji postal velik učenjak in svetnik, nas opominja, da v nevednosti, zmoti, skušnjavi izrekajmo presv. ime Marijino, in razsvetlila, obvarovala nas bo božja Mati.

c) Marijino ime nas spominja tudi, da ona svojih zvestih služabnikov ne zapusti, ampak jih reši, če treba tudi s čudežem. Sv. Bernard pravi: »Ime Device Matere se razlaga z m o r s k o z v e z d o.« In dalje opominja taisti cerkveni učenik: »Oziraj se na zvezdo, kliči Marijo! Na Marijo misli, Marijo kliči; naj (njeno ime) ne zgine iz tvojih ust, ne iz tvojega srca!« Kličimo pa, ljubi kristjani, Marijino presladko ime vselej prav spoštljivo in s posebnim zaupanjem. Blaženi Peter Kanizij je rekel: »O, da bi mi imeli to sveto ime vedno pred očmi, da bi se zmiraj glasilo v naših ušesih, da bi je vselej izgovarjali z globokim spoštovanjem!«

6. Nadaljumto! Pred darovanje je v današnji sv. maši postavljena naša vsakdanja molitvica: »Češčena Marija, milosti polna — — —« Kakor znano, je ta molitvica sestavljena iz pozdrava nadangelovega in besed tete Elizabete, kar pa še nadalje izrekamo, je pristavila sv. cerkev.

7. V tihi molitvi prosimo, da bi nam po božjem usmiljenju in na priprošnjo Device Marije bila naša daritev sedaj in na vekomaj v blagor in mir. Jezusova krvava daritev na sv. križu, katere vedni spomin in ponavljanje je sv. maša, nam je prinesla milost božjo in dušni mir; tu prosimo, da bi tega sadu gotovo bili deležni.

8. Obhajilna vrstica blagruje Marijo tako, kot na praznik njenega rojstva: »Blaženo telo Device Marije, ki je nosilo Sina večnega Očeta!«

9. Poobhajilna molitev pa prosi, da bi nas po prejetih sv. zakramentih varstvo Marijino povsod branilo in čulo nad nami, ki smo opravili ta dar ob njenem godu v počeščenje božjega veličastva.

Predragi v Kristusu! Danes je god naše ljube nebeške Matere. Dobri otroci dajo svoji materi kaj za vezilo. Kaj pa naj mi damo svoji nebeški Materi ob njenem godu za vezilo? Gotovo bo presveti Devici najljubše prvo naše darilo to, da smo danes prav zbranega duha pri sv. maši, ki se opravlja Bogu v čast, Mariji v slavo. Drugo darilo naše pa naj bodo naša srca. *Daj mi, sin, hči, svoje srce*, kliče nam s sv. pismom danes nebeška Mati. Dajmo jej torej, kristjani, srce polno ljubezni božje in polno ljubezni do bližnjega, dajmo jej čisto ali vsaj očiščeno in spokorno srce, dajmo jej srce polno nebeških misli in resničnih željâ, da bi bila poleg Jezusa in Marije tudi naša »imena zapisana v nebesih«. (Luk. 10, 20.) Amen.

V. Bernik.

Petnajsta nedelja po Binkoštih.

Mislimo pogosto na smrt!

Spominjaj se moje sodbe; zakaj ravno
taka bo tvoja: včeraj meni, danes tebi.
Sir. 38, 23.

O ruskem knezu Olegu pripovedujejo, da je imel konja, ki ga je neizmerno ljubil. Enkrat pa mu je nekdo prorokoval, da bode ta konj še njegova smrt. In konj res pogine, a gospodar njegov je še živel. Knez si dá torej prinesiti kosti svojega mrtvega konja in stopi z nogo na črepinjo njegovo, rekoč: Prorok ni resnice govoril. A v konjevi črepinji se je že vgnezdila neka kača, in ko stopi Oleg s svojo nogo na črepinjo, piči ga kača tako hudo, da je umrl radi tega.

Ta pripovedka, predragi v Gospodu! kaže nam jasno, kako slabo je človek prikovan na to zemeljsko grudo. Vse nam je tako negotovo: vsaka stopinja nam lahko izpodleti, vsak najlahnejši udarec nam je lahko smrten. Kako ponosno je stopil ta knez na konjsko črepinjo, češ: kod si, proroče? — A Bog ga je kaznil z kačjim pikom. Poglejte, predragi kristijani! taka je s človekom! Tista koščena podoba s koso pride, ko je človek dostikrat najmanj pričakuje; pride, ko si niti misliti ne moremo, da pride. In vendar pride! *Tat pride tisto uro, za katero ne vé hišni gospodar.* (Mat. 24, 43.) — In človek? Stara se ob žuljavih rokah in dela tlako svetu, beli si glavo v knjigah in oddaja davke satanu; da pa mu je Bog dal življenje, — tega se neče zavedati. O ta črna nehvaležnost človeške duše! Skoro 6000 let že uživa božje usmiljenje, — a ne spozna se. In vendar ga pozdravljajo vsak hip mrtvaške glave z resnobnim napisom na čelu: *Danes meni, jutri tebi . . .*

Tudi današnji evangelij nam slika pogreb mladega človeka, edinca svoje matere. Mlad je bil, potreben je bil materi — a moral je umreti. Smrt ne prizanaša nikomur.

Poberimo torej drobtino božjega usmiljenja in premislimo: 1. Kako malo mislimo na smrt! in 2. kako dobro je misliti na smrt!

Sv. Barbara, patrona umirajočih, pa naj nam izprosi srečno zadnjo uro!

I. Kaj je življenje? — Nekateri je primerjajo sanjam, nekateri šoli; drugi spet popotovanju, tretji solzni dolini, četrti zagrinjalu, ki visi med časnostjo in večnostjo itd. Vse te primere pričajo, bogoljubni poslušalci! da naše življenje ni pravo življenje, da je le nekak prehod ali priprava za večno življenje . . . Tako se govori, tako se piše, tako se bere; ali če se sučemo v vsakdanjem življenju, a ne na popirju in jeziku, takrat spoznamo, kako svet drugače sodi, drugače dela, drugače piše, drugače riše, bere z naočniki, izpolnuje brez naočnikov, zapisuje zdravila, a sam jih ne jemlje: z eno besedo: svet je hinavec, pozabivši besedij Gospodovih: *Dvojezična usta so mi gnjusoba* (Preg. 8, 13). Ako premišljamo življenje, kakor je, a ne, kakor bi moralo biti, je pač podobno veliki ječi, ki ima veliko ujetnikov, a le malo popolnoma nedolžnih je vmes. *Veliko namreč jih je poklicanih, ali malo izvoljenih.* (Mat. 22, 14.)

In vendar nam kliče vsak dan, vsaka ura, vsak trenotek: *Prah si in v prah se boš povrnil.* (I. Mojz. 3, 19.) Zdaj zapoje tisti mali zvonec v zvoniku, milo napovedovaje, da se je poslovil eden naših sobratov ali sosestrâ od matere zemlje. — In ti se ga spominjaš? — Niti en »počivaj v miru« mu vselej ne privoščiš! — Zdaj se približa mrtvaški spreved izza vogla. Komaj dvigneš pred križem svoje pokrivalo in hitro bežiš dalje. — Zdaj zopet te vede pot mimo pokopališča. Iz vsakega groba ti odmevajo pretresljive besede: *Danes meni jutri tebi.* — In ti? Mrtev si za klice mrtvih! — Ali pomlad siplje svoje cvetje na zemljo. Veseliš se je, a kako kmalu se ospè to cvetje, kako bežé leta, to ti ne pride na misel. — Vidiš ogenj plapolati! Radostno ga ogleduješ, a da ogenj postane prah in pepel, tako dolgo ga ne ogleduješ. — Stopaš mimo deročé reke, zreš njene bodre valove, a da je naše življenje reka, ki se iztaka v morje večnosti, tega si ne domisliš? — Občuduješ solnce, ki sveti nekaj časa, a naposled zaide. — Zašlo bo tudi tvoje življenje. — Zvezde se utrinjajo in ti jih gledaš, te utrinke, a povest svoje babice, to si pozabil, da vselej kak človek umrje, kadar se zvezda utrne? Na zemlji smo, po nji hodimo, za-njo živimo, a tako daleč ne vidimo, da nas spravi enkrat pod-se, ta zemlja!

Še več, bogoljubne duše! Eden hodi v cerkev, morda dan na dan, a ne gane se, ne izpremeni svoje duše. Drugi se izpoveduje in izpoveduje, posluša pridige in krščanske nauke, a mrzel kakor led zapašča spet cerkev. Ti zreš pomenljive obrede, a tvoj

duh je zunaj cerkve. Vidiš starca ali starko, ki leze ob palici in šteje zadnje ure svojega življenja, a ti se za to ne zmeniš! »E, saj sem še mlad in zdrav in vsega imam dovolj, meni se ne bo treba tako kmalu misliti na smrt.« Tako govore mladi ljudje. To pa je tudi gotovo, da se ljudje varajo. Stari ljudje mró, ker morajo umreti. — Skušnja pa vas uči, da ima bela žena tudi otroke rada in na grobeh mladeničev in deklet se je že dovolj solzâ potočilo. — In kako britke so te solze za mladimi ljudmi in od mladih ljudij! — Smrti je dostikrat tudi veliko bolj priljubljena mehka pernica bogatinova, kakor trda slama reveževa. In da jetika pa grba večkrat preživi take, ki so zdravi kakor riba in vzrasli, kakor bi jih umeril, ni treba še le dokazovati. *Človek kakor cvetica izhaja, in se potepta, in beži kakor senca.* (Job. 14, 2.)

Ljudje tako radi iščejo resnice, gotovosti . . . to jim je vodilo njih delovanja, kakor pravijo. Ali kaj je bolj resnično, bolj gotovo kakor smrt! *Ljudem je odločeno enkrat umreti.* (Hebr. 9, 27.) Teh besedij sv. Pavla ni še tajil noben pameten človek. In vendar ljudje nečejo te resnice za svoje vodilo. Še vse več! Nekdaj so sveti možje imeli mrtvaške glave celó v svojih sobah, dandanes pa jim nekateri še zemlje ne privoščijo. Sežigajo namreč mrtva trupla. In če pa poprašaš, zakaj tako radi novejše čase pokopališča napravljajo daleč od ljudij in cerkve, porekó ti: iz zdravstvenih ozirov. Mi pa pristavimo: in iz bojzani pred smrtjo. — In prav je, da se bojimo smrti, saj imamo tudi tehten vzrok za to: večnost ni šala! *S strahom in trepetom delajte za svoj blagor,* klical je celo sv. Pavel. Strahu je kazni za petami in sicer ne kazni, ki jo narekujejo porotniki hudodelcem, ampak kazni, ki traja na veke. Zato so pač pomiselka vredne besede modrega Siraha: *V vseh svojih delih se spominaj poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.) In vendar se človek tako nerad spominja poslednjih rečij! Boji se jih pač, boji, a spomina se jih nerad. Zakaj? — — — Že sv. Pavel je to povedal: *Ker vsi svoje iščejo, ne pa tega, kar je Jezusa Kristusa.* (Filip. 2, 21.) Pa stopimo še kar za 6000 let nazaj, ko sta bila naša prva dva človeka v raju. Kako sta grešila Adam in Eva? — Hudobni duh se jima je nalagal, rekoč: *Ne bosta umrla ne.* (I. Mojz. 3, 4.) In dandanes, predragi v Kristusu! Še ravno taka je. Satan laže ljudem, ljudje pa mu verjamejo. Kajpada jim ne pravi: ne bote umrli ne, ker bi mu nihče ne verjel; pač pa pravi: »ne bote tako hitro umrli, ne; le uživajte sad drevesa tega življenja in bote kakor bogovi!« E, malo, malo mislimo na smrt!

II. In vendar je dobro, misliti na smrt. Saj smrt ni tako strašna, kakor si jo ljudje slikajo. Rešiteljica je človeku, njegova prijateljica, njegova tolažnica. *Kratki so človekovi dnevi* (Job. 14, 5.) in še ti so polni težav, skušnjav in nevarnostij. *Vojska je človekovo življenje na zemlji.* (Job. 7, 1.) Ni ga pravega miru, ni je sreče, ni je zadovoljnosti. Liki môra tlači izvirni greh ta zemeljski rod; vse nam kliče, vse nas spominja: Ujetnik si! Kaj je človek, ko ga Bog postavi na ta svet? Ubog črviček je, ki ga odnese najmanjša sapica liki jesenski list. Kraljevi pevec je že tožil: *Glej, v krivdah sem spočet in v grehih me je rodila mati moja.* (Ps. 150.)

„Še le v pokoju tihem hladne hiše,
Ki pelje vanjo temni pot pogreba,
Počije, smrt mu čela pot obriše.“

(Prešeren)

Smrt torej šele ozdravi človeka, smrt mu vzame s pleč tisto težko butaro, ki ga je tlačila od zibeli do groba. Zakaj smo pač na svetu? Ali zato, da bi jedli in pili in se veselili in grešili? Ali ne zato, da bi Boga častili in nekoč gledali njegovo obličje? In kdo je pač varnejši vodnik tega pota kakor smrt? *V vseh svojih delih se spominjaj poslednjih rečij in vekomaj ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.) Kako dobro je, vedno na smrt misliti! Ona nas varuje greha, utrjuje v čednostih in svetosti. Kadarkoli te nadlegujejo skušnjave, ljubi moj kristijan; kadar se te oprijema mlačnost, kadar delaš važne ukrepe, vselej si predoči mrtvaško glavo in gotovo te ne potegne za sabo slabost tega sveta, gotovo se ohraniš v kreposti in pametno razsodiš.

Res da smo slabi; pademo, ko še ne vemo, kako? *Saj še pravični sedemkrat pade na dan.* Padel je David, padel je celo Adam. Ali ti se morda jeziš nad Adamom, češ da je grešil in potegnil človeški rod za sabo. Ne jezi se, Bog ve, kako bi bil ti dostal to preskušnjo? Rajši posnemaj Adama v pokori — postal je svetnik, 930 let je živel, a nikdar ni več smrtno grešil. Na smrt je mislil.

Ure svoje smrti pa ne izveš, če se še bolj trudiš in si beliš glavo. Le posebnim svojim ljubljencem je Bog razodel konec njihovega življenja, kakor n. pr. apostolu Petru (2. Petr. 1, 14). Pa saj tudi ni Bog ve kako hudo to, ako ne vemo dneva svoje smrti. Le pomislite, ljubi moji, kaj bi bilo, ako bi človek vedel za svojo smrtno uro! Vse bi bilo drugače. Ne bi bilo pravega veselja, ne zadovoljnosti, ker bi človeka vedno spremljevala nekaka žalost.

Kako bi mogel biti oče vesel svojega sina, ako že naprej ve, da bo umrl v boju tega in tega dne? Ljudje bi uganjali najhujše pregrehe, češ, saj imamo še dovolj časa! — Pa tudi, ko bi čednostno živeli, bi naše čednosti ne bile prave, ker bi izvirale ne iz ljubezni do Boga, ampak iz svoje koristi.

Smrt nam bodi torej ljuba in draga! Smrt omeči človeško srce, je nagne k dobremu, odpušča sovražniku, uči ljubiti . . . Rajnega bolj ljubimo kakor živega. A tudi Boga bolj ljubimo, ker le od njega pričakujemo vse dobro tudi za mrtve. Smrt nas uči pogrešati: n. pr. ako je bil umrl naš dobronik. Smrt nas uči umirati. Vsak črviček se brani smrti, kaj še le človek, ki ga čaka sodba božja: smrt in ničevost sveta ga gane k molitvi, k Bogu.

Tako malo je torej vredno to življenje in toliko je vredna ta smrt naša! In ti, kristijan! Ali nisi podoben nespametnim devicam, ki so vzele sabo svetilke, olja pa ne? Kaj nosiš glavo po koncu, ošabnež? Poglej na to mrtvo truplo! *Kdor se povišuje, bo ponižan . . .* Kaj grabiš denar na denar, skopuh! *Neumnjež! to noč bodo tvojo dušo tirjali od tebe; kar si pa spravil, čegavo bo?* (Luk. 12, 20.) — Nečistnik! Poglej na gnjilo truplo, ki ga črvi razjedajo! To je tvoje veselje. — Malomarneži! *Ob uri, ko se vam ne zdi, bo Sin človekov prišel.* (Luk. 12, 40.) Odlasavci! *Smrt grešnikov je silno huda.* (Ps. 33, 22.) Brezverci! *Gorje vam, hudobni ljudje, ki ste zapustili postavo Gospoda Najvišjega.* (Sir. 41, 11.)

Kako lahka pa je smrt pravičnega! Nič ga ne straši, nič ga ne plaši, v božjo voljo vdan kliče z Jobom: *Gospod je dal, Gospod je vzel . . .* Smrt mu ni strašilo, željno je pričakuje, prijateljico jo naziva; dasi je še v cvetu let, vendar ga ne mika življenja vesela stran . . . *Zgodaj je končal, pa je izpolnil veliko let.* (Modr. 4, 13.) — *Pravičnih duše pa so v roki božji, smrtno trpljenje se jih ne dotakne.* (Modr. 3, 1.)

Vesel, da je prenesel let vročino,

Ozira v grob se starček beloglavi

Ko trudno solnce v mórja globočino.

(Svetličič.)

Neki stavec, star po letih in grehah, pride k svojemu duhovnemu pastirju ter ga popraša, kako pokoro bi naložil za njegove grehe? »Pósti se!« mu svetuje duhovnik. — »Za post ni moj želodec.« — Pa si napravi pas iz trde raševine! — To še manj, ker sem slaboten. — Bičaj se vsak teden! — Prehudo to za mojo naravo. — Torej moli vsak rožni venec klečé! — Klečati sem se odvadil. — Naposled dé duhovnik: Mesec dnij se poglej vsak dan zjutraj in zvečer v zrkalo, pogladi parkrat svojo dolgo

brado in jo preišljuj. — Nič več? odvrne stavec. — Ne. — Vesel gre stavec domov, ogleduje točno vsak dan svojo brado, belo kakor sneg: Oh, kako sem že star, zima je na bradi, v grob hitim, kaj bo z mano, ki sem tak grešnik? . . . Čez nekaj dnij pride poln kesanja k dušnemu pastirju in inu reče: Duhovni oče, zdaj pa že znam klečati, postiti se — vse rad storim. Potolažen je šel od spovednice in živel je spodbudno.

Izpametujmo se torej, predragi v Gospodu, dokler je še čas! »Smrti dneva ne pove nobena pratka.« Ne navezujmo svojih src na svet — ta mine. Oklenimo se večne sreče, oklenimo se nebes — večnost ne mine.

Saj tvoj dom ni tu na svetu,
Ti tam gori si doma.

(Gregorčič.)

Predno se vležeš spat, pomisli: morda zadnjič! Kadar greš k spovedi, spomni se: morda je zadnja! Kadar se pripravljaš k molitvi, zavej se: morda zadnji pot! Kako vse druga bo potem tvoja spoved, tvoja molitev. — »Življenje ni praznik!« Vse se mora zaslužiti, tudi nebesa. Življenje je umiranje. Misli si, da po letu smrtni pot obliva vsak dan tvoje čelo, po zimi mrtvaški mraz spreletava tvoje ude in na večer, da se vlegaš na mrtvaško posteljo — potem gotovo najdeš pravo pot v življenje, ki nima konca, ampak večni začetek. Tako živi, — ne živi, umiraj, in ko se ti odtrga nit življenja in nastane odmev življenja, t. j. smrt, takrat bodeš zaslišal z nebes angelsko pesem: *Blagoslovljen, ki v Gospodu umira.* (Razod. 14, 13.) Amen. P. Bohinjec.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

I. Homilija.

Ko bi hotel ljudem dopasti, bi služabnik Kristusov ne bil. Gal. 1, 10.

Znano je, da so bili farizeji zeló prevzetni in hinavski ljudje. Le sebe so imeli za dobre, druge so pa zaničevali. Želeli so v svojem napuhu, da bi jih vsi drugi hvalili, le njihove nauke poslušali in le za njimi hodili. — Tudi Jezus Kristus je začel učiti, ko je bil 30 let star. A učil je tako ljubeznjivo, prepričevalno, njegove besede so šle ljudstvu tolikanj do srca, da je kar tru-

moma hodilo za njim. Ljubili so ga zlasti zato, ker je Izveličar tudi tako živel, kakor je učil — farizeji pa ne; zato je ljudstvo farizeje zapustilo in za Jezusom hodilo. To je pa jezilo prevzetne farizeje. Zato bi se bili radi iznebili gospoda Izveličarja, da bi potem zopet sami prišli v veljavo. Ali kako naj to dosežejo? Poskus, kako so hoteli to storiti, imamo v današnjem sv. evangeliju, ki nam pripoveduje, kako je Izveličar farizeje osramotil, zraven pa še povedal druge lepe nauke. Premišljevanje današnjega sv. evangelija je predmet mojemu govoru.

Farizeji so povabili Gospoda na pojedino. A povabili ga niso iz ljubezni, ampak iz hinavščine, iz zlobnosti. Tam so namreč pazili na njegove besede, na njegovo obnašanje, pa ne zato, da bi se kaj lepega naučili, ampak zato, da bi pri njem kaj napačnega zapazili in ga potem zatožili pri deželni gosposki in se ga tako znebili. — Tudi Lazar, Marta in Marija so povabili večkrat Gospoda v svojo hišo, ali iz ljubezni do njega; zlasti ga je ljubila Marija. — Farizeji so pa črtili Izveličarja tudi zato, ker jim je večkrat pred vsemi ljudmi očital njih prevzetnost in hinavščino. »Hinavce« jih je imenoval, zato so ga sovražili. — On jih je lahko tako imenoval, ker je videl v njih srce kot Bog. Farizeji niso mogli Izveličarja trpeti. Tako še dandanes prevzetni, častilakomni ljudje ne morejo trpeti, da bi bil kdo več, kot oni. Mislijo, da sami vse znajo in vedó, drugi pa nič; ne pusté si nič reči. Če bi jim pa kdo očital njih napake, je pa koj ogenj v strehi — jeza, sovraštvo v srcu. — Prevzetni ljudje so res zoprni Bogu in ljudem, kakor so bili farizeji zoprni Jezusu.

Farizeji so nadalje očitali Gospodu Izveličarju, da sobote (judovske nedelje) ne praznuje, ker ta dan ozdravlja bolnike. — Ljudem so rekli: ta ni pravi Sin božji, ker ne spoštuje sobote, torej nikar mu ne verujte, kar vam govori! — Bila je ravno sobota, judom svet dan. Položili so pred Jezusa vodeničnega bolnika, in čakali, kaj bo z njim storil. Mislili so si: on je usmiljenega srca, hitro ga bo ozdravil in mi ga bomo zatožili, da se je pregrešil zoper soboto, ker je ni posvečeval. Tako so si mislili hinavski farizeji; ali kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. — Izveličar takoj spozna njih črne naklepe ter jih vpraša: *Ali se sme v soboto ozdravljati?* Z drugimi besedami: *Ali se sme v soboto dobro delati?* Na to mu seveda niso mogli nič odgovoriti. Reči niso mogli, da se ne sme, ker potem bi bili ljudje nanje hudi, češ:

oni nam še zdravja ne privoščijo; reči pa niso hoteli, da se sme: ker tako bi bili sami sebi nasprotno govorili, saj so ravno Jezusu očitali, da v soboto ozdravlja. Zato so rajše hinavsko molčali. — Toda Gospod Izveličar se nič ne zmeni zanje, naj rekó, kar hočejo: dotakne se bolnika ter ga ozdravi. Tako tudi mi po izgledu Izveličarjevem nič ne vprašujmo: kaj bodo pa ljudje rekli? Ne! ampak povsod storimo svojo stanovsko dolžnost, ne oziraje se ne na levo ne na desno! Ne glejmo na to, kako bi bili ljudem všeč, ampak glejmo veliko bolj na-to, kako bi bili všeč Bogu. Sv. Pavel pravi: *Ako bi hotel ljudem dopasti, bi služabnik Kristusov ne bil.* (Gal. 1, 10.) Nespametno je pri spolnovanju svojih krščanskih dolžnosti gledé sv. zakramentov, sv. maše, poslušanja božje besede, dalje gledé izvolitve kakega stanu, sploh: kedar se gre za kaj dobrega, verskega, za izveličanje neumrjoče duše, nespametno je, pravim, v takih rečeh se dati voditi od strahu pred ljudmi. Tak človek, ki ima to v mislih, je pravi revež, nikamor naprej ne pride v dobrem, ker se vedno boji: kaj bodo pa rekli moji tovariši ali tovarišice, ako zapustim kako slabo tovarišijo ali hišo. v kateri je v nevarnosti moja duša; ako bom začel več kakor enkrat ali dvakrat v letu prejemati sv. zakramente; kaj bodo pa drugi rekli, ako bodo mene, ki sem tako imenitnega stanu, v tako visoki službi, videli iti očitno k sv. obhajilu; ako me bodo slišali, da se tu in tam potegujem za sv. vero — sploh za dobro stvar; ako bodo videli, da sem pustil slab časnik ter si naročil dobrega — oh kaj bodo ljudje rekli, ko bi me videli, da v cerkvi mej blagoslovom ali povzdigovanjem ali mej svetim obhajilom pokleknem! Predragi, ni mogoče naštet, kolikokrat se ljudje v verskih rečeh dajo voditi od strahu pred ljudmi. Kam da pripelje človeka strah pred ljudmi, priča naj ta-le zgled.

Döllinger je bil spočetka učen katoliški duhovnik. Veliko učenih knjig je spisal, v katerih zagovarja katoliško vero. — Iz same prevzetnosti je pozneje odpadel od katoliške vere ter postal starokatolišk-krivoverec, ki ni hotel pripoznati rimskega papeža za svojega vrhovnega poglavarja. Mož se je čez dalje bolj staral. Videli so, da ne more dolgo let več živeti. Začeli so ga torej verni katoliški možje prositi, naj se zopet povrne nazaj v edinozveličalno katoliško cerkev, naj prekliče svojo zmoto, naj se usmili svoje neumrjoče duše! Ali kaj je mož odgovoril? »Ako jaz postanem zopet katoličan« rekel je »kaj bodo pa potem rekli časopisi!« — Torej liberalnih, brezvernih časopisov in brezverskih ljudij se je zbal — in ni hotel postati katoličan. In res je pred

nekaterimi leti tudi umrl — ločen od katoliške cerkve, umrl kot krivoverec — iz strahu pred ljudmi.

Tako se jih tudi dandanes veliko sv. vere sramuje, zato ker se ljudi bojé, da bi jih ti ne zaničevali. — Zeló nespametno je, v verskih rečeh se bati ljudi. Saj nas sodnji dan ne bodo sodili ljudje, ampak Bog; saj nimajo ljudje pekla ali nebes v rokah, ampak Bog; saj niso ljudje umrli za našo dušo, ampak Bog; saj nas ne bodo enkrat ljudje v nebesa vzeli, ampak Bog — zato se ne ravnajmo po ljudeh, ampak po božji volji!

Ponižnost je Kristusu kaj ljuba čednost, zopern mu je pa napuh, ošabnost. Prevzetni so pa bili ravno farizeji. Povsod so hoteli imeti prve sedeže, misleč, da toliko več veljajo, kolikor višji sedež imajo. Toda prvi sedež ali prostor človeku ne dá nobene vrednosti in cene, če človek zarad svoje glave, blagega srca in dobrih del ni vreden spoštovanja. — Da bi napuhnežev ne razsrdil, pokaže jim Jezus ta nauk v lepi priliki rekoč: »Kadar bo kdo izmej vas povabljen na kako ženitnino ali gostijo, se ne spodobi, da bi se vsedel na prvo in najimenitnejše mesto. Bodi imeniten kakor hočeš, lahko se zgodi, da je povabljen še imenitnejši od tebe; ne bilo bi pa lepo za-te, če bi prišel gospodar, tebe prijel za ramo ter nazaj posadil rekoč: »Ogni se temu, da pojde naprej, na višje mesto!« Kako sram bi te moralo biti, če bi se moral vsesti na zadnje mesto, ko si si izbral prvo. Veliko lepše bo za-te, če se vsedeš mirno na zadnje mesto. Če boš vreden višje časti, prišel bo gospodar, ter te prijel za roko rekoč: »Prijetelj, le višje pojdi!« To bo čast za-te vpricho povabljenih, če te bo gospodar tako počastil. — To je pomen Kristu sovih besed! — Tudi mi lahko rečemo: V resnici spoštovanja in časti vreden je le tisti človek, kogar gospodar vseh ljudi in stvari, Bog sam, počasti in hvali. Ljudje cenijo dandanes človeka le po bogastvu, učenosti, lepoti in telesni moči, skratka po časnih rečeh, ali kakor nekdo pravi, »da človek toliko velja, kar plača« — toda Bog, naš Gospod, sodi pa človeka po tem: ali živi po sv. veri in njegovih zapovedih ali ne. In le onega pohvali in mu obljubuje večno življenje, kdor živi po njegovih in njegove cerkve zapovedih. Zato se bo sodnji dan zgodilo to-le čudo: kaka preprosta pastarica, n. pr. sv. Germana, ki je tu na zemlji goreče Bogu služila in za katero se svet še zmenil ni, kaka taka pastarica, pravim, bo od Boga visoko postavljena, prevzetni mogočnejši tega sveta pa, katerim se je ves svet klanjal, bodo pa od Boga zeló

ponižani in zavrženi. »Človek le toliko velja, kolikor pred Bogom velja«, pravi Tomaž Kempčan. Pred Bogom pa le tisti kaj velja, kdor izpolnjuje njegove zapovedi. Torej ne denar, ne lepota, ne učenost, ne imenitna služba, ne druge časne reči ne dajó človeku prave cene, pravo veljavo mu daje le življenje po veri. In kakor Bog sodi, tako sodimo tudi mi. — Marsikak preprost človek, ki ni imeniten pred svetom, ki pa veruje v Boga, ljubi Boga in njegovega Sina Jezusa Kristusa, ki lepo krščansko živi — je pred Bogom in ljudmi večjega spoštovanja vreden, kakor pa kak brezveren mogotec, če se mu tudi morda vse klanja. Tistega človeka, ki Boga in njegovih sv. zakramentov ne spoštuje, tudi nam ni treba, vsaj v srcu ne, spoštovati.

Govoreč o prvih in zadnjih sedežih nam Jezus priporoča ponižnost, a ne hinavske ponižnosti, da bi nalašč od zadej hodili, glave povešali, sami sebe na glas poniževali, zato da bi nas ljudje bolj hvalili. »To je hinavska ponižnost«, pravi sv. Avguštin, »in ni ponižnost, ampak napuh.« Jezus nas uči nositi se pametno v pričo ljudi, in res v srcu ponižen biti. Ne smemo iskati svoje časti in hvale pri ljudeh in se ne nad druge povzdigovati — ampak spoznati moramo povsod, da smo popolnoma odvisni od Boga.

Gospod Izveličar je v soboto, ki je bila v stari zavezi Gospodov dan, ozdravil bolnika in mu skazal dobroto. S tem je dal nam lep zgled, kako tudi mi posvečujmo nedelje! Posvečujmo jih zlasti še s tem, da te dneve opravljamo dobra dela usmiljenja: nevedne podučujemo, bolnike obiskujemo, deleč jim telesno in dušno pomoč.

To so torej trije nauki, katere nam daje današnji evangelij. — Ne bojmo se ljudi, kedar se gre za izveličanje naše duše — ne sramujmo se sv. vere nikjer! Posvečujmo nedelje in praznike s tem, da smo pri sv. maši, pridigi, popoldanski božji službi — in tudi ta dan opravljajmo druga dobra dela! — In slednjič bodimo ponižni! Zavedajmo se, da smo v vsem od Boga odvisni, da imamo vse le od Boga. — Ker je pa človek le slab, zato je treba prositi Boga! Naj vzame strah pred ljudmi iz našega srca in naj nam dá pravo ponižnost — da bomo enkrat v nebesih povišani. — Zakaj kdor se ponižuje, bo povišan. Amen. —k.

2. Posvečevanje nedelj in praznikov.

Ko je šel Jezus v hišo nekega višega farizejev v soboto kruh jest, so oni nanj gledali. Luk. 14, 1.

Ni ga v sedanjem času naroda, ki bi nedelje in praznike bolj posvečeval, kakor angleški. Ko je sedanji kraljevič prišel na nedeljo v neko vas že v drugič na lov, stopili so vaščani k njemu, in ga prav uljudno prosili, naj ne hodi k njim o nedeljah na lov, ker s tem daje vaščanom veliko pohujšanje. Tako vestno in natančno izpolnjujejo tretjo božjo zapoved današnji Angleži.

Zapoved »Posvečuj praznik«, so tudi Judje prav natančno izpolnovali. Da, farizeji so kakor druge reči, tudi to pretirali in so Izveličarju šтели v greh, ko je po besedah današnjega svetega evangelija ozdravil vodeničnega v soboto, ko je bil praznik stare zaveze; in razvpiti so ga hoteli kot takega, ki praznika ne posvečuje. Ali Jezus jih zavrne in osramoti s to-le priliko: *Komu izmed vas bo osel ali vol v kapnico padel, in ga ne bo izlekel precej sobotni dan?* Ako je tedaj dovoljeno, neumni živali sobotni dan v sili priti na pomoč; ali ni veliko bolj dovoljeno, človeku v boleznih pomagati? — Farizeji so morali omolkniti.

Današnji čas ni potreba svariti pred pretiranostjo v posvečevanju nedelj, ampak pred skrunjenjem Gospodovih dni. Sedanji boj brezvercev zoper vero, krščanstvo in cerkev mej drugim velja zlasti posvečevanju nedelj in praznikov, ker brezbožneži vidijo, da je to dan, v katerem se ljudstvo poučuje in v veri utrjuje. Če se hoče vera uničiti v katerem kraju, je treba odpraviti nedeljo kot Gospodov dan, kot sveti dan, kot dan, ki je zato postavljen, da se skrbi za dušno izveličanje. — Ako se ne priliva olja, ugasne svetilnica; če usahne potok, se ustavijo mlinska kolesa — tako se godi z vero in s pobožnim življenjem. — Kadar se s pridigami ne bode več utrjevala sv. vera, kadar se ne bodo razlagale svete resnice, kadar se ne bodo prejemali več sv. zakramenti in bodo molitvene bukvice ležale v prahu in se bode rja prijemala svetega rožnega venca; takrat bode imela peklenska hudoba prosto roko, ljudstvo bode postalo surovo in bo zaspalo v pregrehi do tistega dne, ko ga bode zbudil angel smrti in ga vsega trepetajočega poklical pred božjo sodbo.

Moje trdno prepričanje je torej to, da ni nobene imenitnejše stvari, kakor na to gledati in delati, da se prav vestno praznuje Gospodov dan. Kdor to stori, storil bo tudi vse drugo, kar mu

je potrebno za večno zveličanje. Zatorej bom danes govoril o praznovanju nedelj in praznikov, ter razložil: 1. kdo skrunio nedelje in 2. kaj je treba storiti, da se ta Gospodov dan natanko po božji zapovedi posvečuje.

I. Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela; sedmi dan pa je sobota Gospoda, tvojega Boga; ne delaj nobenega dela ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, ki je znotraj tvojih vrat. (II. Moz. 20, 9—10.) Takó govori Bog sam. Prerok Jeremija pa ponavlja zapoved božjo, ter pravi: *Varujte svoje duše in nikar ne prenašajte bremen sobotni dan; — in nobenega dela ne delajte, posvečujte sobotni dan.* (Jer. 17, 21—22.) — To zapoved moramo tudi mi izpolnovati.

Toda kolikokrat se prelomi ravno ta zapoved! Mnogo kristijanov je popolnoma zadovoljnih, ako so v nedeljo pri eni sami tihi maši, potem pa opravljajo svoje posvetne posle. Dobé se celo taki, ki opravljajo svoje rokodelstvo, ki opravljajo dela, ki so odmenjena za delavnike. Ne zmenijo se za drugo službo božjo, celi dan ne slišijo božje besede, ne mislijo ne na Boga, ne na njegove svete nauke. Gospodov dan praznujejo samo pol ure. Sodite sami, dragi v Kristusu, ako se pravi to nedeljo posvečevati? Ali se ne dela tako nečast Gospodovemu dnevju?

Po svetu se pa še dobé goreči izpolnjevalci tretje božje zapovedi. — Ruski car Nikolaj I. je prišel na svojem popotovanju nekdam v London, glavno mesto angleškega kraljestva. Mej drugimi znamenitostmi si je hotel ogledati tudi tvornico za železje nekoga bogatega angleža, ki se je navadno imenoval »prvega kovača sveta«. Car pošlje k lastniku tvornice svojega poslanca, naj poizve, o kateri uri naj pride tje. Bila je nedelja. »Car naj pride, kadar mu ljubo v tvornico, toda danes so delavci prosti, ker je nedelja, in vse miruje v tvornici«, odgovori gospodar na prijazno naznanilo o carjevem prihodu. »To carju ne bode po volji«, pravi poslanec, »on želi videti, kako se v vaši tvornici, ki slovi po svetu, tudi dela«. »Tega pa jaz danes ne dopustim tudi za malo časa ne in ko bi mi car hotel dati, kar bodi.« »Kaj bi pa storili«, praša poslanec, »ko bi vaša kraljica to od vas terjala.« »Kaj tačega«, odgovori tvorničar, »moja kraljica od mene ne bo tirjala in ne more tirjati«, in prvi kovač sveta se je zameril rajši caru, ki ga bi bil častno odlikoval, kakor Bogu, ki zapoveduje o nedeljah opuščati hlapčevsko delo.

Zopet najdeš druge kristijane, ki pač delajo razložek med nedeljo in delavnim dnevom; opuščajo navadna hlapčevska dela,

in so ta sveti dan čisto brez dela ter se popolnoma udajo lenobi. Drugi pa celo še skrunijo Gospodov dan s pijančevanjem in raznimi drugimi pregrehami. Ali ni morda res, da se ravno ob nedeljah in praznikih največ greši? In se pravi to, posvečevati praznik?

Kako se vendar dandanes skruni Gospodov dan! Koliko pijanih ljudi se vidi te dneve, koliko vpitja se sliši, o kolikih pretepih se izvé! — Da, nekateri v nedeljo več denarja zaigrajo in zapijejo, kakor si ga morejo celi teden prislužiti in prihraniti. Ali se sme tak dan Gospodov dan imenovati? Ali ni veliko več za nekaterega dan pregrehe? Taki kristjani naj se bojijo kazni, ki jo je Bog v stari zavezi zažugal tistim, ki ne posvečujejo praznikov.

In zopet druge najdeš, ki gredó sicer v cerkev, k pridigi in sv. maši, toda brez vsakega pripravljanja, kakor bi imeli v cerkvi kak posveten posel. Ko je že davno odzvonilo, pridejo v hišo božjo, — polni posvetnih misli. Kako malo spoštovanja imajo taki ljudje do službe božje, — do besede božje — do sv. daritve! Kakšno korist morejo pričakovati kristjani od take službe božje? Jaz moram prav resno reči: »Taka služba božja ni služba božja, — je zaničevanje svete daritve in božje besede!«

II. Kako pa naj praznujemo nedelje in praznike? Nedelja je Gospodov dan, zato postavljen, da Boga častimo in molimo, in skrbimo za zveličanje svoje duše. Da pa naša duša more na Boga misliti in se ž njim pogovarjati, je treba, da telo počiva in da pozabi na vse posvetne skrbi. Kakor ni mogoče dvema gospodoma služiti, ravno tako ni mogoče služiti v nedeljo Bogu in se pečati s posvetnimi opravili. Zato so ob nedeljah in praznikih prepovedana vsa hlapčevska dela. V nedeljah in praznikih naj torej veliko molimo, božjo besedo pazljivo poslušamo, premišljujemo Jezusove čednosti in naj opravljamo druga dobra dela. Tako služimo Bogu, skrbimo za svoje zveličanje in posvečujemo nedeljo. — Človek pa ne more vedno sam moliti. Srce je k temu dostikrat preleno in premlačno. Zatorej se snidemo skupaj v cerkvi, kjer drug družega spodbujamo k molitvi in pobožnosti. — Da smo všeč Bogu, moramo poslušati in izpolnjevati njegovo sveto besedo. V cerkvi se razlaga njegova beseda, oznanuje njegova sveta volja; — naše dolžnosti se tukaj razkladajo in ogreva se naše mrzlo srce. Poslušajte tedaj, kristjani moji, večkrat radi in pazljivo božjo besedo.

Mi smo kristjani! Mislimo tedaj v nedeljah večkrat na našega Gospoda in Odrešenika Jezusa Kristusa, po katerem se imenujemo kristijane. — Premišljajmo njegove lepe nauke, njegove zglede, njegove obljube in njegovo trpljenje. Sklenimo za trdno po njegovem nauku vestno živeti in sovražiti greh. K temu nas nagiba zlasti daritev sv. maše; kajti Odrešenik zapoveduje, da se med sveto daritvijo nanj spominjamo. Premišlujte tedaj, moji kristjani, med sv. mašo, Kristusov nauk, njegovo lepo življenje, njegove čednosti, njegovo ljubezen do nas, njegovo trpljenje, smrt in vstajenje. O koliko blagoslova bo nam to prineslo!

Pa ne samo dopoludan, ampak vsa nedelja naj se praznuje. Berite pridno kake pobožne knjige, molite tudi doma, premišlujte o tem, kar ste slišali v cerkvi, in nabirajte si iz tega koristi za svoje življenje.

V nedeljah in praznikih imate nadalje tudi priložnost, preiskovati svoje dosedanje življenje. V delavnikih vam vaša opravila to redkokedaj dopuščajo. Naj bode za to imenitno opravilo odločena nedelja; premišlujte, kaj ste Boga razžalili skoz celi teden; — pogledjte na svoje pregrešne misli, želje, govorjenje in dela; na dobro, kar ste opustili. Obudite kesanje nad vsemi grehi in sklenite popoljšati se, ter novi prihodnji teden vsega greha se varovati.

Nedelje in praznike porabite tudi za druga dobra dela. Kdor ima priložnost, naj obiskuje bolnike ter jih tolaži; kdor je premožen, naj te dni daruje kaj za reveže. V nedeljah in praznikih se smemo tudi razveseljevati, toda le pošteno veselje je dovoljeno, in nikdar ne smemo pozabiti na Boga in svoje zveličanje.

Krištof Kolumb, ki je leta 1492. našel Ameriko, je bil tudi goreč kristjan in zvest sin sv. cerkve. Nikoli se ni podal na pot v nedeljo ali praznik; na ladjah, katerim je bil poveljnik, se vsak dan skupno molili. Če je bil na morju, je nedelje in praznike vestno posvečeval, nikoli ni dovolil, da bi njegovi mornarji v nedeljo brez največje potrebe opravljali kako hlapčevsko delo. V njegovem životopisu se bere, da so bile njegove ladje podobne plavajočim cerkvam, na katerih se je razlegalo češčenje božje. — Ljubi kristjan! Ali ni tudi tvoje življenje podobno potovanju po nemirnem morju? Ali se ne vzdigujejo tudi proti tvoji ladiji divji viharji in šumeči valovi, ki ti pretijo s smrtjo in pogubljenjem? Ali nimaš tudi ti dolžnosti vojskovati se zoper sovražnike, izda-

jalce in tolovaje, kakor nekdanj Kolumb? Ali se ne pelješ tudi ti po morju življenja v majhnem čolničku v deželo večnosti, v deželo nebeškega miru? Ali se pa upaš tje dospeti brez Boga, brez vere, brez molitve, brez službe Božje? Oj ne bodi nespameten! Kolumb naj ti bo zgled, da človek svoj namen doseže le z božjo pomočjo, samo, ako se Vsemogočnega tesno oklene. Naredi tudi ti iz čolnička tvojega življenja cerkvico, ki po nemirnem morju pluje, sprejmi v njo Jezusa, on je najzanesljivejši krmar. Posvečuj nedeljo in praznik; to ti bo dalo moč, ko te bodo viharji in valovi neusmiljeno semtertje metali na tvojem potovanju, to ti bo dalo zagotovilo, da prideš v nebeški raj, kateremu se vsaki dan približuješ. Amen. P. H.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Krščanska ljubezen do samega sebe.

Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. Mat. 22, 38.

Judje so imeli toliko raznoterih postav in zapovedi, da jim je bilo težko vse si zapomniti in prav razločiti, katera je imenitnejša. Zatorej so hoteli zviti farizeji Jezusa vjeti s tem, da so ga vprašali, katera je prva zapoved. Četudi je naš Zveličar vedel, da ga le skušajo, da jim ni tolikanj mar za poučenje, vendar jih je poučil rekoč: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* To tudi nam velja; tudi mi imamo veliko zapovedi, veliko dolžnosti vsak po svojem stanu, ki jih moramo vse izpolnjevati, ako se hočemo zveličati. Čeprav pa imamo mnogo različnih dolžnosti, obsegajo desetere zapovedi vse te dolžnosti. Ako vseh deset zapovedi zavoljo Boga izpolnujemo, smemo zaupljivo pričakovati večnega plačila. Še bolj na kratko, kakor Bog na Sinajski gori, nam je Jezus Kristus v današnjem sv. evangeliju povedal, kaj moramo storiti za izveličanje. Kdor Boga ljubi in zavoljo Boga tudi svojega bližnjega, ta je izpolnil vseh deset zapovedi; Boga ljubiti in bližnjega — to je postava in preroki. To je pač vsakemu jasno: Kdor prve tri zapovedi izpolnuje, lahko reče, da ljubi Boga in kdor izpolnuje drugih sedem more reči, da ljubi

tudi svojega bližnjega. Kdor tedaj izpolnjuje prvo zapoved, trdno veruje vse resnice, ki nas jih uči sv. katoliška vera in razlaga sv. cerkev; kdor izpolnjuje drugo zapoved, božje ime vredno posvečuje z molitvijo in drugimi dobrimi deli, ter se varuje kletvine in vsega žaljenja božjega imena v besedi in delih; kdor tretjo zapoved izpolnjuje, nedelje in praznike prav posvečuje in zlasti te svete dni vse obrača v božjo čast. Kdor vse to dela, on ljubi Gospoda, svojega Boga. Ravno tako se mora reči, da ima pravo ljubezen do svojega bližnjega tisti, ki spoštuje in ljubi one, ki so mu najbližji; tedaj otroci, če ljubijo svoje stariše; stariši, če skrbé za otroke; če dalje ljubi in spoštuje vse tiste, s katerimi mora skupaj živeti, ljubi in spoštuje pa tudi vse druge ljudi, da nikomur nič žalega ne stori ne na duši, ne na telesu, ne na premoženju, ne na dobrem imenu, ki ni pobijalec, ni tat, ni goljuf, obrekovavec in tudi v s r c u nič hudega ne želi bližnjemu. Glejte vse to nam Jezus ukazuje v drugi zapovedi ljubezni. Pa še eno zapoved ljubezni omeni ljubi Zveličar z besedami: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe*. In ravno ta tretja zapoved ljubezni je tako imenitna, da, kdor samega sebe krščansko ne ljubi, tudi drugih zapovedi ne bo spolnoval. Zato bom nekoliko izpregovoril o tej krščanski ljubezni do samega sebe in vam pokazal, da, kdor sam sebe prav krščansko ljubi, mora: 1. greha se varovati, 2. po grehu se pa precej spokoriti.

I. Kdor druge ljudi le količkaj ljubi, se bo pred vsem varoval, da jim ne stori nobene škode, da skuša tudi vse hudo od njih odvrniti. Kdor se tedaj še toliko ne varuje, da bi bližnjemu ne škodoval, on nima ljubezni do njega. Enako je tudi z ljubeznijo, ki jo moramo imeti sami do sebe. Vsak, kdor sam sebe količkaj ljubi, si pač sam sebi ne bo hotel škodovati, temuč bo po moči vso škodo od sebe odvrčal. Kdor tedaj sam sebe prav krščansko ljubi, se bo varoval vse škode na telesu in na duši.

a) Varoval se bo prostovoljno in vedoma svojemu telesu, svojemu zdravju škodovati. Kdor sam sebe ljubi, se varuje vseh tistih razuzdanosti, o katerih ve, da mu škodujejo in krajšajo življenje. On se nikdar ne bo vdal nezmernosti in pijanosti, ker ve, da ga to pred časom spravi v grob; varoval se bo nečistosti in ponočevanja, ki telesno moč slabi; premagoval bo jezo in nevoščljivost, ki izpodjeda človeku življenje kakor črv; skrbel bo slednjič tudi za svoje dobro ime, ki je tudi toliko vredno, kakor telesno

življenje. Kdor vsega tega ne izpolnjuje, škoduje sam sebi in tedaj ne izpolnjuje zapovedi, ki velewa, da mora vsak človek krščansko ljubiti samega sebe.

b) Razen telesa pa ima človek tudi še dušo, in kolikor je duša več od telesa, toliko bolj mora skrbeti, da ne bo trpela škode. Katera reč pa škoduje duši in jo stori nesrečno za čas in večnost? Vsi veste, da je to greh; kdor tedaj samega sebe v resnici ljubi, varoval se bo največje škode, največje nesreče, varoval se bo vsakega velikega greha. Kaj greh duši škoduje, vam ne bom še pravil; velikokrat ste že slišali. Smrtni greh dušo oropa, tako rekoč ubije, vzame jej pri Bogu vse milosti in zaslužnje. Kakor mrzla slana v eni noči pokonča najlepše cvetje na drevesu, ki je obetalo najlepše sadje, tako uniči en sam smrtni greh vse prejšnje prizadevanje. Smrtni greh vzame človeku mir vesele lahke vesti, da je že tukaj nesrečen in nezadovoljen sam s seboj. Smrtni greh pahne človeka v tisti grozoviti kraj, kjer je večno tulenje in škripanje z zobmi, kjer je tema, kjer ogenj nikdar ne ugasne in črv nikdar ne pogine, v tisti kraj, iz katerega ne bo nikdar rešenja za tistega, ki tje pride. Smrtni greh vzame človeku tisto večno srečo, tisto nebeško veselje, ki ga nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, in ki v človeško srce ni prišlo. Smrtni greh vzame človeku najvišje, Boga samega, Boga, v katerem edino človek najde mir. Zakaj naše srce, pravi sv. Avguštin, je ustvarjeno za Boga, in ne dobi miru, dokler v Bogu ne počiva.

Tako neizmerno nesrečo napravi človeku smrtni greh. Po-
vejte mi, dragi v Kristusu, odgovorite sami, ali je pri pameti tisti, ali ima le iskrico ljubezni do samega sebe tisti, ki stori smrtni greh in tedaj vedoma in s premislekom samega sebe v toliko časno in večno gorje sili? Oh, on se ne ljubi, on sam za-se ne mara, samega sebe zavrže, sam sebi je najgrozovitnejši sovražnik, sam zoper sebe takorekoč z ostrim nožem divja, da bi se končal za čas in večnost.

Ako tedaj še kaj sami zase maramo, ako sami sebe ljubimo, varujmo se greha; nobene reči na svetu se toliko ne bojmo, kakor smrtnega greha. Poglejmo svetnike božje, vse so raje pretrpeli, kakor da bi bili privolili v greh; dobro vedé, da z grehom sami sebi nakopljejo večno nesrečo. Sv. mučeniki so raje trpeli vse največje bolečine; raje so si dali odrezati roke in noge, vlivati v usta raztopljeni svinec; raje so se dali na ražnju žgati in na križ pribiti, kakor bi bili storili smrtni greh in tako pogubili dušo in telo.

Menihi in puščavniki so vse popustili in šli v samoto, le zato, da bi se lažje varovali greha; in koliko so se prizadevali sv. mladeniči in sv. device, da bi se obvarovali greha. — Tako moramo tudi mi raje vse pretrpeti, kakor storiti kak velik greh, kakor z grehom sami sebe zavreči. Le nobenega greha, nobenega velikega, nobenega smrtnega greha! To naj bo zmiraj naš sklep, naše vodilo skoz življenje; to naj bo edino naše prizadevanje pri vseh mislih in željah, v govorjenju in dejanju, v življenju in smrti. Strah pred smrtnim grehom naj zmiraj pretresa naše srce. Ta strah in stud pred grehom skušajte vcepiti precej v mladosti v rahla srca svojih otrok. Na nobeno stvar jih ni treba tolikrat opominjati, ničesar tako ostro in v živo jim ne zatrjevati, kakor neizmerno škodo, ki nam jo naredi smrtni greh. Ko bi ljudje prav premislili in k srcu si vzeli toliko škodo, ne bilo bi mogoče, da bi se tako predrzno grešili.

Neki duhoven pripoveduje, da je bil poklican k bolnemu vojaku, da bi ga spovedal in pripravil za smrt. Vojak se je obtožil le nekaj malih reči. To se duhovnu čudno zdi, da bi se človek v tolikih nevarnostih, kakor je vojaški stan, mogel tako varovati; zatorej ga popraša po drugih večjih grehih, in ko se nima vojak nič velikega obtožiti, ga vpraša, kakšnih pripomočkov se poslužuje, da se more tako varovati. Oh, pravi vojak, naša mati so nas z mladih let zmiraj učili in rekli: »Otroci, ljubi otroci, le nobenega smrtnega greha!« In to opominjevanje, ki smo je dostikrat slišali pri različnih priložnostih iz njenih ust, se mi je vtisnilo globoko v srce. In večkrat, ko sem bil že prav na tem, da bi storil kak greh, se mi je zdelo, kakor bi mi ranjca mati z onega sveta še klicali: Moj sin! le nobenega smrtnega greha ne! To opominjevanje me je obvarovalo vsakega večjega greha, tako da zdaj lahko in brez strahu umrjem.

Zdaj vidite, koliko izda, ako je človek že iz mladega vaje, nobene stvari bolj se bati, kakor smrtnega greha. To naj bo tudi naš vedni sklep: »Le nobenega smrtnega greha ne!« Večje škode si ne moremo misliti, kakor je smrtni greh.

II. Ako si pa bil, dragi kristijan, tako nesrečen, da si storil kak velik greh, moraš — ako želiš sam sebi dobro — precej zopet storiti pravo pokoro; zakaj kakor veste, sta samo dva pota, ki peljeta v nebesa: pot nedolžnosti in pot pokore. Ako si se hudo pregrešil, ti je zaprta prva pot, ostane ti le še druga. In tebi, kakor vsakemu grešniku, veljajo besede Zveličarjeve: *Če se ne boste spokorili, boste vsi pogubljeni.* Jezus sam, sama nebeška resnica ti govori: ako še sam sebi dobro želiš, sam sebe

še kaj ljubiš, ti družega ne ostane, kakor da se resnično spokoriš: Resnično se moraš spokoriti, svojih grehov se skesano spovedati, in precej drugače krščansko živeti. Ako tega ne storiš, si sam svoj sovražnik.

a) Poboljšanje in spokorjenje pa se mora precej po grehu zgoditi, zakaj čas ni v naši moči. Ni prav, da bi rekel: »V enem letu, prihodnji mesec, prihodnji teden se bom poboljšal«. Ali veš, če boš prihodnje leto, prihodnji teden, mesec še živel? Saj še ne veš, če boš učakal jutranji dan. Ne vemo ne dneva ne ure svoje smrti. Vsak trenutek naš lahko smrt prehit; koliko ljudi umrje nagle in neprevidene smrti. Ali ne slišimo skoraj vsak dan, da je kdo umrl nagle smrti? Ta je utonil, onega je ogenj zadušil; enega zadene strela, drugega mrtvoud; mnogo jih pri tepežu dobi smrtno rano in morajo nagloma umreti. Skoraj se lahko reče, da smrt večjidel takrat pride, kadar človek najmanj pričakuje. Jezus Kristus sam tako uči, ko pravi: *Sin človekov bo prišel ob uri, ko ne pričakujete*. Tedaj takrat, ravno takrat, ko ne bomo pričakovali, ko bomo najmanj pričakovali, nas bo poklical. Kratka bolezen pride ali pa še nič bolezní — in naenkrat bo vse zdelano. Če je pa tako, ali bi ne bila neumnost, predrznost, pokoro odlašati? Ali res sam zase tako malo maraš, da se tako zavržeš, da se postavljaš v večno nevarnost?

b) Oh pa, koliko jih je, katerim je vse drugo mar, le sami nase, na svojo dušo pozabijo. In satan se na vso moč prizadeva jih zmotiti in jih v zmoti ohraniti. V raju je rekel prvím starišem: »Le jejta od prepovedanega sadu, ne bosta umrla.« Adam in Eva sta verjela, jedla sta in sta umrla; satan ju je goljufal. Tako želi tudi nas ogoljufati. Zdaj sicer nič več nikomur ne pravi: »Le delaj greh, saj ne boš umrl.« Tega ne pravi, zato ker bi mu nihče ne verjel; to zdaj vsi spoznajo, da bo moral vsakdo umreti. Toda tisti laži, ki jo je izrekel v raju, pristavi le še eno samo kratko besedico in ljudje mu verjamejo — vsi od kraja mu verjamejo. Grešniku namreč šepeta na uho in srce: »Le delaj naprej greh, čakaj s pokoro in poboljšanjem, saj še ne boš umrl.« Le edino besedico »še« pristavi k svoji prvi laži in ljudje mu verjamejo. Zato pa kar vsakdo misli in verjame, da še ne sme umreti, zato odlašá pokoro in poboljšanje od dne do dne. Vsi grešniki imajo to posebnost, da se hočejo spokoriti, le zdaj precej še ne, temveč pozneje enkrat. Mladenič si misli: »Zdaj sem še čvrst in močan, bom še dolgo živel; spokoril se bom, ko bom star.« Starček si

misli: »Par let mi bo Bog že še dal; potlej se bom v resnici k Bogu obrnil in skrbel za dušo.« Zdrav pravi: »Spokoril se bom, kadar zbolim; v boleznih bom čas imel za to skrbeti.« Bolnik pa zdihuje: »Poboljšati se hočem, kadar mi Bog dá zopet zdravje in moč, zdaj sem preslab in preveč truden.« Bogatin govori: »Ko se svojega bogastva prav navžijem in naveličam, potem hočem na Boga in na dušo misliti.« Revež pa se oglasi: »Zdaj moram delati in skrbeti, potem, kadar bom zadosti imel, bom pa poskrbel za dušo.« V samskem stanu se marsikdo tolaži in sklepa: »Vse drugače bom živel, vse bolj pobožno in pošteno, da le enkrat stopim v zakon.« Zakonski pa se zopet po svoje tolaži: »Kadar bom gospodarstvo odložil in sam zase živel, takrat bom delal za svoje grehe pokoro in skrbel za dušno zveličanje.« In tako imajo vsi dobro misel, da se bodo poboljšali, zgubljena nebesa spet dobili, ali le zdaj ne še precej, ampak pozneje enkrat, ko bo ugodnejši čas, kakor pravijo. Verjemite mi, dragi v Kristusu, veliko je bilo že tacihi nespametnikov na svetu, ki so tudi tako mislili in odlašali, pa čas jih je prehitel; pekel je poln takih, ki so se hoteli spokoriti, pa se spokorili — niso. — Dokler je človek v smrtnem grehu, toliko časa je v nevarnosti se pogubiti. In zdaj mi pa povejte: Ali ljubi tak samega sebe, ali mara kaj sam zase, ki živi vedno v nevarnosti večnega pogubljenja? — Ne, tak ne ljubi samega sebe, tak ljubi nevarnost. *Kdor pa nevarnost ljubi, pravi sv. pismo, bo v nevarnosti poginil.*

Dragi v Gospodu! ako še veste, zakaj vas je Bog ustvaril, zakaj ste na svetu, ako imate le še iskrico ljubezni in skrbi sami za-se: storite tako, kakor sem spet danes nasvetoval: ako ste še na poti nedolžnosti, glejte da ostanete, varujte se prvega smrtnega greha; če vam pa vest očita, da ste to ali ono zapoved zelo prelomili, večkrat prelomili, da imate že navado jo prelamljati, že s t a r o navado: Oh prosim vas, imejte usmiljenje sami s seboj — usmilite se svoje duše: če bo izgubljena, bo v a m izgubljena. Ako izgubite premoženje, zapravite dom in vse, kar imate, si še lahko pomagata: beraško palico vzamete v roko in dobri ljudje bodo poskrbeli, da lakote ne umrjete; ako pa svojo dušo zapravite, vam nihče več ne more pomagati, tudi sam Bog ne — tedaj usmilite se sami sebe, usmilite se svoje neumrjoče duše. Zdaj vam Bog še vsak dan ponuja odpuščanje v zakramentu svete

pokore. Poslužujte se tega zveličavnega pripomočka in delajte pokoro. Pot vam kažejo sv. spokorniki in sv. spokornice, sveti Avguštín, sv. Magdalena in drugi. Njih zgled posnemajte in deložni bote tudi njih plačila. Amen. A. K.

Priložnostni govori.

Nagovor v dekliški Marijini družbi.

Zgodi se v nekaterih Marijinih družbah, da črez nekaj časa ena ali druga izmed družabnic nima več tistega veselja za družbo, kakor ga je imela od začetka. Tudi se je celo slišalo, da je kateri žal, ker je vstopila v družbo Marijinih hčerá. Da bi tudi pri nas ne prišlo do tega, sem si namenil danes pojasniti, kako ste srečne, ker se prištevate Marijinim hčeram in kako bi morale zato biti Bogu hvaležne.

Zakaj pravim, da ste srečne, ker ste v Marijini družbi?

1. Najprej zato, ker greste vsak mesec k sv. obhajilu. Saj veste, koliko je vredno eno samo sv. obhajilo. Glejte, koliko je angelov v nebesih, ki so bolj popolni, kakor ve, in ne enkrat jim Bog ni dal te milosti, da bi prišel k njim tako ali na podoben način, kakor pride h kristijanu pri sv. obhajilu. Ve pa tolikokrat smete prejemati svojega Odrešenika!

Angeli v nebesih z najmanjšim grehom niso nikoli žalili Boga, in vendar se jim nikdar ne izroči tako popolnoma, kakor se nam pri sv. obhajilu! Ve ste pa Boga že dostikrat žalile, in vkljub temu vam dovoljuje, da ga smete tako pogostoma prejemati! To je velika sreča, katere Bog ne dá vsakemu kristijanu!

In komu se imate zahvaliti, da smete tolikokrat k mizi Gospodovi? Za to se imate zahvaliti samo Marijini družbi! Le nikari ne mislite, da bodo tiste, ki niso v Marijini družbi, prejemale zakramente vsak mesec! Spoved se kaj lahko odloži, kakor vsakdo sam izkuša. Marijine hčere že pridejo vsak mesec k spovedi, ker jih k temu silijo pravila. Dekle pa, ki ni v družbi, bo kaj rada začela opuščati sv. zakramente, in kaj pride iz tega, same veste! Marijina družba je torej neizrečeno velika dobrotá za vas, ker vas vsak mesec pripelje h Gospodovi mizi, da prejmete angelski kruh,

ki bi ga sicer prav gotovo ne prejele tolikokrat! Če bi to premislile, bi morale res hvaležne biti, da vam je Bog dal to milost, da ste v Marijini družbi.

2. Seveda zastonj pa ni nobena reč na svetu. Tudi vam Bog ni dal zastonj te milosti, da vas je pripeljal v družbo Marijinih otrok; ampak kot plačilo zahteva, da se malo premagujete, da se trudite res po krščansko živeti in da izpolnujete pravila Marijine družbe. Ravno to je pa drugi vzrok, zakaj vas blagrujem in pravim, da ste srečne. Zakaj izpolnjevanje pravil Marijine družbe vas bo obdržalo na pravi poti, ki bi jo bile sicer morda izgrešile. To pač ni težko, če se tu in tam nekoliko premagujete in se varujete slabih družb ali plesov! Saj se ne premagujete samo vé, ampak sploh vsak človek se mora premagovati, če hoče, da bo kdaj prišel v nebesa. *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni*, to je, le taki, ki si na vso moč prizadevajo, *si je bodo priborili!* (Mat. 11, 12.) Tako pravi naš Zveličar. Med ljudi, — ki jih Kristus imenuje »silne«, spadate zdaj tudi vé, pa le dokler zvesto izpolnujete pravila Marijine družbe. In Boga morate zahvaliti, da vas je pripeljal v tako družbo; kajti kdo vé, kako malo bi se ta ali ona premagovala, ko bi ne bila v Marijini družbi. Zato bi bilo naravnost Bogu nehvaležno tako dekle, ki bi se naveličalo Marijine družbe samo zato, ker se Marijina hči mora včasih malo premagati in ker ji ni vse od kraja dovoljeno. Saj se morajo vsi ljudje premagovati, kakor sem omenil poprej, in pa še zelo, če hočejo, da bodo kdaj zveličani, kajti *nebeško kraljestvo silo trpi!*

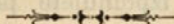
3. Posebno bi pa morale Boga hvaliti tiste, ki so bile sprejete v Marijino družbo že v zgodnji mladosti, recimo s 16. ali celo 15. letom. Zakaj neizrekljivo srečen je človek, ki je že v zgodnji mladosti nastopil pot pobožnosti in popolnosti! Ne jaz, ampak sv. pismo pravi, da, *kdor se v mladosti navadi hoditi po poti popolnosti*, navadno ostane na tej poti vedno in tudi v starosti ne stopi š nje. (Preg. 22, 6.) To govori sv. Duh v bukvah pregovorov! Zato blagor deklici, ki je bila že v zgodnji mladosti sprejeta v družbo hčerá Marijinih! Navadila se bo čednostnega življenja, da sama ne bo vedela kdaj, in v poznejših letih ji bodo izkušnjave pol manj škodovale kakor kaki drugi!

Dečke in deklice, ki s 14. letom zapuščajo šolo, gledam vedno le z žalostjo in si mislim: »Bog vé, kaj še bo iz teh otrok?« Otroci v tej starosti se mi zdé podobni poletnemu oblaku, o

katerem se nič ne vé, kaj bo prišlo iz njega: ali blagodejen dež, ali pogubna toča. Toliko bolj sem pa vesel, ako se 15letna ali 16letna deklica oglasi za Marijino družbo, ker to pomeni, da bo iz dotične deklice gotovo kaj dobrega. Stara resnica je namreč: čim preje se človek poprime čednostnega življenja, tembolj gotovo bo ostal dober do smrti! Zato pravim, da so posebno srečne tiste izmed vas, ki so bile v družbo sprejete že v zgodnji mladosti!

Drugod so dekleta ponosna na to, če so v Marijini družbi. Nekatere, posebno po mestih, se celo podpisujejo tako, da k svojemu imenu vselej pridenejo še besede: hči Marijina! To so res prave hčere Marijine! Te vedó, kakošna sreča je, če se kdo sme prištevati Marijinim otrokom! Upam, da bo tudi pri nas tako, in da bote vedno bolj spoznale, kako veliko milost vam je Bog podelil takrat, ko vas je pripeljal v našo družbo! Amen.

J. Godec.

Pogled na slovstvo.

1. *Dušni vodnik* v srečno večnost. Molitvene bukve za bogoljubne odraščene ljudi, kateri želé v duhu in resnici Boga častiti. Sestavlil J. P., duhovnik škofije ljubljanske. Drugi natis Z dovoljenjem visokočastitega ljubljanskega knezoškofijstva. 1900. 614 strani 12°. V usnje vezan izvod z marmorno ali rdečo obrezo stane 2 K, z zlato obrezo 2 K 60 h — Ker je prvi natis znanega priljubljenega molitvenika „Dušni vodnik“ pošel in ker so mnogi po knjigi popraševali, založilo je „Katoliško tiskovno društvo“ drugi natis. Odlikuje se po posebno velikih črkah in je prav primeren za slabovidne in stare ljudi.

2. *Razlaga* drugega lista sv. apostola Pavla do Korinčanov. Spisal J. Zidanašek, kn. šk. duhovni svetovalec, profesor bogoslovja itd. Ponatisek iz „Voditelja“. V Mariboru, 1900 Založil pisatelj. Tiskala tiskarna sv. Cirila. Vel. 8°. Str. 44. Cena 50 h. — Jasna in temeljita razlaga veleučenega gospod. profesorja bo prav izdatno pripomogla, da bodo duhovniki in bogoslovci pridom brali prelepi drugi list sv. Pavla do Korinčanov in spoznali njegovo apostolsko gorečnost, ki jo je kazal pri vsaki priliki, bodisi, da je učil, ali da je moral opominjati in svariti.